

แบบฝึกเสริมทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ผู้จัดทำโดย

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เลขที่.....

โรงเรียนโพ้นถิ่นเจริญวิทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำนำ

การจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยเล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสริมทักษะการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งผ่านการบูรณาการความรู้ไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองกระตุ้นให้เกิดความสนใจความสามารถให้พัฒนาทักษะทางภาษาในส่วนของ การอ่านจับใจความสำคัญเหมาะสมกับวัยและได้ศักยภาพสูงสุด

โดยในแบบฝึกทักษะเล่มนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเสริมทักษะด้านการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านแล้วสามารถจับประเด็นเรื่องที่อ่านได้อย่างเหมาะสม

ในแบบฝึกจะเสริมถึงเทคนิคการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องต่างๆเช่นการอ่านข่าว เรื่องสั้น สารคดี บทความ นิทานพื้นบ้านและอื่นๆเพื่อให้นักเรียนสามารถรู้ถึงเทคนิคในการอ่านแบบต่างๆได้อย่างเหมาะสม

ขอขอบคุณผู้มีส่วนสนับสนุนให้คำแนะนำคำปรึกษาในการจัดทำจนทำให้แบบฝึกทักษะเล่มนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จันจิรา ชันเงิน

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
คำชี้แจง.....	ข
คำแนะนำในการใช้สำหรับนักเรียน.....	ค
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	ง
สาระการเรียนรู้.....	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน	6
หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ,สรุป	8
ตัวอย่างเพื่อการอ่านจับใจความสำคัญ.....	9
แบบฝึกชุดที่ 1 เรื่องหลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ.....	11
แบบฝึกที่ 1.....	11
แบบฝึกที่ 2.....	12
แบบฝึกชุดที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากจากข่าว.....	13
แบบฝึกที่ 1.....	18
แบบฝึกที่ 2.....	19
แบบฝึกชุดที่ 3 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น.....	20
แบบฝึกที่ 1.....	22
แบบฝึกที่ 2.....	23
แบบฝึกชุดที่ 4 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี	28
แบบฝึกที่ 1.....	30
แบบฝึกที่ 2.....	31
แบบฝึกชุดที่ 5 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	33
แบบฝึกที่1.....	36
แบบฝึกที่2.....	38
แบบฝึกชุดที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน.....	39
แบบฝึกที่1.....	41
แบบฝึกที่2.....	42

แบบทดสอบหลังเรียน	44
เฉลยแบบฝึกทักษะ	49
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	64
บรรณานุกรม.....	65

คำชี้แจง

แบบฝึกเสริมทักษะเล่มนี้เป็นแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการเตรียมความพร้อมมีรายละเอียดดังนี้

1. จำนวนชุดแบบฝึกเสริมทักษะมีจำนวนทั้งหมด 6 ชุด
2. แบบฝึกเล่มนี้เป็นแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ชุดที่ 1 หลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว
 - ชุดที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น
 - ชุดที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
 - ชุดที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
 - ชุดที่ 6 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน
3. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความมีส่วนประกอบดังนี้
 - 2.1 ชื่อชุดแบบฝึก
 - 2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 2.3 สารการเรียนรู้
 - 2.4แบบฝึกเสริมทักษะ
 - 2.5เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะ

คำแนะนำในการใช้สำหรับนักเรียน

1. แบบฝึกชุดนี้มีจำนวนทั้งหมด 6 ชุด
2. แบบฝึกเล่มนี้เป็นแบบฝึกเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ขั้นตอนการใช้แบบฝึก
 - 3.1 ศึกษาทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ของแบบฝึก
 - 3.2 ทำแบบฝึกเสริมทักษะอย่างรอบคอบและตั้งใจ
 - 3.3 ร่วมตรวจคำตอบกับเฉลยในภาคผนวกในแต่ละเรื่องเพื่อวัดความรู้ที่พัฒนาขึ้นในเรื่องนั้นๆ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถอ่านในใจได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้แล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้และสามารถเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดีได้
4. เขียนสรุปใจความเรื่องที่อ่านด้วยข้อความสั้นๆด้วยภาษาที่สละสลวย
กะทัดรัดชัดเจน

สาระการเรียนรู้

1. หลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากจากข่าว
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
6. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน

แบบทดสอบก่อนเรียน การอ่านจับใจความสำคัญ

1. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ
 - ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
 - ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
 - ค. แดงอ่านเรื่องลูกขาวนาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปู่ทำนา
 - ง. อุได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท
2. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
 - ก. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง
 - ข. หน้อยชอบทำอาหารและขนมอบ เช่น คูกี้ เค้ก
 - ค. หนูชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
 - ง. ยาดาได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่าทอด

ก. กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กล้วยปลูกง่าย ดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาลูกกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

3. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย
 - ข. กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มาก
 - ค. กล้วยสามารถกินได้ทุกโรงเรียน
 - ง. กล้วยเป็นพืชที่ใช้เลี้ยงสัตว์ได้

ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาตลก

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีขายาว
 - ข. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีหน้าตาตลก

- ค. ยีราฟเป็นสัตว์ที่กินใบไม้เป็นอาหาร
- ง. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า

ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพ่นไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กันบ้างก็อยู่กับที่ บ้างก็เคลื่อนที่มีสีสันสวยงาม บ้างก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

- 5. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. ดอกไม้ไฟคือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ
 - ข. ดอกไม้ไฟทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่
 - ค. ประเพณีจุดดอกไม้ไฟมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย
 - ง. ดอกไม้ไฟเมื่อจุดแล้วจะมีเสียงดังมาก
- 6. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของเรื่องสั้น
 - ก. เป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบเฉพาะ
 - ข. เป็นบันเทิงคดีร้อยกรอง
 - ค. เป็นงานเขียนที่มีขนาด 1,000-10,000 คำ
 - ง. มีการกำหนดความยาวของเรื่องเอาไว้
- 7. ลักษณะของเรื่องสั้น มีกี่ข้อ
 - ก. 4 ข. 5 ค. 6 ง. 7
- 8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น
 - ก. เป็นเรื่องที่เป็นความจริงโดยแท้
 - ข. เป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการและสมจริง
 - ค. มีต้นบทบทเดียวและสร้างความประทับใจอันหนึ่งอันเดียวแก่ผู้อ่าน
 - ง. มีความยาวระหว่าง 2,000-12,000 คำ
- 9. เรื่องสั้นมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษอย่างไร
 - ก. Theme
 - ข. Short story
 - ค. Dramatic
 - ง. Anecdote

10. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของเรื่องสั้น
- ก. แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร
 - ข. บทละคร ฉาก โครงเรื่อง
 - ค. แก่นเรื่อง บทสนทนา บทพรรณนา
 - ง. ฉาก บทสนทนา โครงเรื่อง
11. ข้อใดคือความหมายของสารคดี
- ก. งานเขียนที่แต่งจากจินตนาการแต่สมจริง
 - ข. งานเขียนที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง
 - ค. มีความยาวระหว่าง 2,000-12,000 คำ
 - ง. มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
12. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของสารคดี
- ก. ให้ความรู้ อาจเป็นความรู้เฉพาะสาขาวิชา
 - ข. ให้ความเพลิดเพลิน
 - ค. เพื่อแสดงความคิดเห็น
 - ง. เสนอเรื่องราวที่จินตนาการขึ้น
13. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสารคดี
- ก. เนื้อเรื่องมีสารประโยชน์
 - ข. เนื้อเรื่องไม่จำกัดว่าเป็นเรื่องใด
 - ค. เนื้อเรื่องเป็นความจริงโดยแท้
 - ง. การใช้สำนวนภาษาสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน
14. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของสารคดี
- ก. สารคดีวิชาการ
 - ข. สารคดีชีวิตจริง
 - ค. สารคดีทั่วไป
 - ง. สารคดีชีวประวัติ
15. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของสารคดี
- ก. คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
 - ข. โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป
 - ค. แก่นเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป
 - ง. คำนำ โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป
16. ข้อใดเป็นความหมายของบทความ

- ก. เรื่องที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
- ข. เรื่องที่ให้สาระ ข้อเท็จจริง ความรู้
- ค. เป็นเรื่องที่แต่งจากจินตนาการแต่สมจริง
- ง. เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

17. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของบทความ

- ก. บทบรรณาธิการ
- ข. บทความสัมภาษณ์
- ค. บทความชีวิตจริง
- ง. บทความวิจารณ์

18. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบทความ

- ก. มีเอกภาพ ข. มีบทสนทนา ค. มีสารัตถะ ง. มีความสมบูรณ์

19. ข้อใดคือความหมายของ เอกภาพ

- ก. เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
- ข. มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- ค. มีสาระสำคัญที่โดดเด่น
- ง. มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา

20. ลักษณะของบทความที่ดีมีกี่ข้อ

- ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4

21. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของข่าว

- ก. เหตุการณ์คนในสังคม ให้กำลังใจ ความสามารถ
- ข. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต
- ค. เป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัย
- ง. เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม

22. องค์ประกอบของข่าวมีกี่ส่วน

- ก. 2 ข. 3 ค. 4 ง. 5

23. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของข่าว

- ก. พาดหัวข่าว คำนำ เนื้อข่าว
- ข. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม
- ค. คำนำ เนื้อข่าว ส่วนเชื่อม
- ง. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม เนื้อข่าว

24. ข้อใดคือความหมายของการ พาดหัวข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา

- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

25. ข้อใดคือความหมายของเนื้อข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

“ชาวสวนมีลูกมากคนหนึ่ง เมื่อเจ็บใกล้จะตายใครจะสอนลูกให้รู้จักบำรุงสวน ครั้นจะสอนตรงๆ ก็เกรงว่าลูกจะไม่ทำจึงคิดสอนในทางอ้อม บอกกับลูกว่า สมบัติของพ่อฝังไว้ในสวนให้เจ้าไปขุดเอาเองเถิด แล้วชาวสวนก็ตายไป พวกลูกๆ อยากได้สมบัติของพ่อ จึงพากันไปขุดหาดูจนทั่วสวนก็ไม่พบ พอสิ้นปีนั้นต้นไม้ในสวนเมื่อได้รับการพรวนดินก็งอกงามออกผลดก ลูกของชาวสวนได้เก็บเอาไปขายได้เงินมากกว่าปีก่อนๆ”

26. เรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

- ก. นิทานขบขัน ข. นิทานเทพนิยาย
- ค. นิทานสุภาพจิต ง. นิทานปรัมปรา

27. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร

- ก. ชาวสวนเจ้าปัญญา ข. ชาวสวนกับลูก
- ค. ชาวสวนลูกมาก ง. สมบัติชาวสวน

28. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

- ก. ควรสอนคนโลภโดยทางอ้อม
- ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะขึ้นชมและภาคภูมิใจในเขอันสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยววดใครต่อใครว่า มันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท่าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียด ไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายต่างวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาวัลย์ ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือบตาย แต่เท้าที่น่าเกลียดของมันกลับทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

33.

34.

29. จากข้อความนี้ข้อใดคือความหมายของคำว่า “เถาวัลย์”

ก. ใบไม้ ข. รากไม้

ค. กิ่งไม้ ง. เครือไม้

30. จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

ก. วานรได้แก้ว ข. ผักชีโรยหน้า

ค. เส้นผมบังภูเข า ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้าเป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมดหรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ลักษณะของใจความสำคัญ ใจความสำคัญมีลักษณะดังนี้

1. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ได้หมดข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
2. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
3. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยคอาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยคเป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ
4. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

การพิจารณาใจความสำคัญ

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

1. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าดังนี้
 - 1.1 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้าและมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป
 - 1.2 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้าโดยกล่าวถึงรายละเอียดต่างๆ อย่างคลุมๆ ไว้ก่อนในตอนต้น
 - 1.3 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้ามีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง
 - 1.4 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้ามีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย
2. อ่านจับใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆ ย่อหน้าการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแบบนี้มีหลักสำคัญของการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 อ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ
 - 2.2 อ่านให้ละเอียด

2.3 อ่านแล้วถามตัวเองว่าเรื่องนี้มีใครทำอะไรที่ไหนเมื่อไหร่อย่างไรทำไมหนึ่งการตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมดอาจจะต้องเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขของงานเขียนเช่นเรื่องอะไรใครเป็นผู้เขียนความว่าอย่างไร

3. รวบรวมคำตอบจากข้อ 2.3 มาเรียบเรียงให้สละสลวยและมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

วิธีการจับใจความสำคัญ

วิธีจับใจความสำคัญหลายอย่างขึ้นอยู่กับความชอบว่าจะทำอะไรเช่นขีดเส้นใต้หรือติส้นล้อมกรอบข้อความสำคัญการใช้สีต่างๆกันแสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความการทาบบันทึกย่อก็เป็นขบวนการส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผลแต่ผู้อ่านควรย่อด้วยภาษาและสำนวนของตนเองไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาความสำคัญมาเรียงต่อกันเพราะวิธีนี้อาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

หลักการเพื่อจับใจความสำคัญ

1. อ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านจากซ้ายไปขวาทีละตัว
2. อย่าอ่านทุกตัวอักษรเพราะจะทำให้อ่านได้ช้า
3. ฝึกกวาดสายตาเป็นห่วงๆเพื่อจะได้อ่านได้ที่ประโยคๆซึ่งจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็ว
4. พยายามเก็บความของแต่ละคนเมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้วโดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
5. ขณะที่อ่านต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้นเป็นเรื่องอะไรมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไรเมื่ออ่านจบแล้วจะได้อธิบายปัญหาที่ตั้งไว้ได้
6. พยายามให้ความสนใจในสิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียวเมื่อต้องการจะอ่านเพื่อตอบปัญหาหรือจับใจความก็ไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษาหรือเรื่องราวอื่นๆที่ไม่อยู่ในความต้องการ
7. อย่าพยายามอ่านซ้ำเพราะจะทำให้เสียเวลาในบางครั้งเราอาจจะได้ทราบความหมายจากประโยคถัดไปได้
8. ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมออ่านหนังสือหลายๆประเภทเพื่อให้เกิดความชำนาญในการอ่านใดๆก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่านดังนั้นถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความและรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

สรุป

1. อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดและจับประเด็นสำคัญ
2. ทบทวนโดยตั้งคำถามในใจว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีใครทำอะไรที่โน่นอย่างไรทำไมเมื่อไร
3. เขียนข้อความที่มีความสัมพันธ์อย่างแน่นๆด้วยภาษาที่สละสลวยกะทัดรัดและชัดเจน

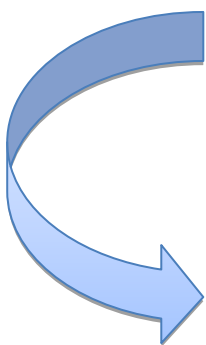
ตัวอย่างเพื่อการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อความที่ 1

เช้าวันรุ่งขึ้นเสียงไก่ขันเอ๋ก ! อี้ ! เอ๋ก ! เอ๋ก ! ฉันท่อน้องตื่นขึ้นแล้วชวนกันไป
อาบน้ำพอแต่งตัวเสร็จก็ออกไปวิ่งเล่นที่สนามหญ้าหน้าบ้านฉันพบเห็นดอกหนึ่งกำลังบานมี
ขนาดใหญ่มากฉันกับน้องยืนดูด้วยความสนใจคุณน้าซึ่งตื่นเช้าเช่นกันรีบเดินเข้ามาห้ามฉัน
และน้องตะต้อเพราะอาจเป็นเห็ดพิษ

ประเด็นสำคัญของข้อความนี้คือเห็ดที่พบอาจเป็นเห็ดมี
พิษถ้าอ่านแล้วเข้าใจและค้นพบประเด็นสำคัญพบก็ถือ
ได้ว่าอ่านเป็น

ประเด็นสำคัญของข้อความนี้คือถ้าเป็นคนขยันและมี
สติสัมปชัญญะก็สามารถพาตัวเองไปพบเจอแต่สิ่งดีๆ
และยังช่วยเหลือสังคมได้

ชุดแบบฝึกที่ 1 เรื่องหลักและวิธีการ
อ่านจับใจความสำคัญ

A large rectangular area defined by a dashed purple border, intended for student work or answers.

แบบฝึกหัดที่ 2

“สาเหตุของการนอนไม่หลับโดยมากไม่ใช่โรควัยไข้เจ็บแต่เป็นเพราะฟุ้งซ่านและความเคยชิน”

1. ประโยคนี้อ้างถึงเรื่องใด

2. นักเรียนคิดว่าคำว่า “ฟุ้งซ่าน” หมายความว่าอะไร

3. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของการนอนไม่หลับเพราะเหตุใด

4. คำว่า “โรควัยไข้เจ็บ” หมายถึงอะไร

ชุดแบบฝึกหัดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับข่าว

ความหมายของข่าว (Definition of news)

ข่าวมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามทฤษฎีและความคิดเห็นของแต่ละบุคคลและแต่ละสังคม เพราะเหตุการณ์ที่ควรจะเป็นข่าวในสังคมหนึ่ง อาจจะไม่เป็นข่าวในอีกสังคมหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของคำว่าข่าวไว้ดังนี้

บรูซ ดี ไอทิส และดักลาส เอ แอนเดอร์สัน กล่าวว่า ข่าว คือ เรื่องคนกดหมา ข่าว คือ สิ่งที่คุณอ่านไม่เคยรู้มาก่อน

โจเซฟ พูลิชเซอร์ (บิดาแห่งวงการหนังสือพิมพ์) ข่าว เป็นเรื่องราวที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ๆ เป็นเรื่องที่แตกต่างกันจากเรื่องอื่นๆ เรื่องเร้าอารมณ์ เรื่องรกรำใครๆ เรื่องน่าตื่นเต้น เรื่องประหลาด และเรื่องที่มักเป็นที่โจษจันถึง

สุภา ศิริมานนท์ได้อธิบายว่า ข่าว คือ

1. เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่งที่ประชาชนพูดถึงถ้าเป็นเรื่องที่ชวนให้ผู้คนอยากแสดงความเห็นมากเท่าไรยิ่งมีคุณค่า
2. เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นสดๆใหม่ๆถูกถว้น และใช้ภูมิปัญญา เช่น การค้นพบสิ่งต่างๆเรื่องราวที่กระทบถึงผู้อ่าน
3. ข้อเท็จจริง สำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างหรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนให้ความสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อผู้คน

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามเพื่ออธิบายความหมายของข่าวอีกมากมาย อาทิ

ข่าว คือ เรื่องราวของเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นซึ่งเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป

ข่าว คือ รายงานอันสุจริตและสมบูรณ์ของเหตุการณ์ที่เป็นผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาธารณชน

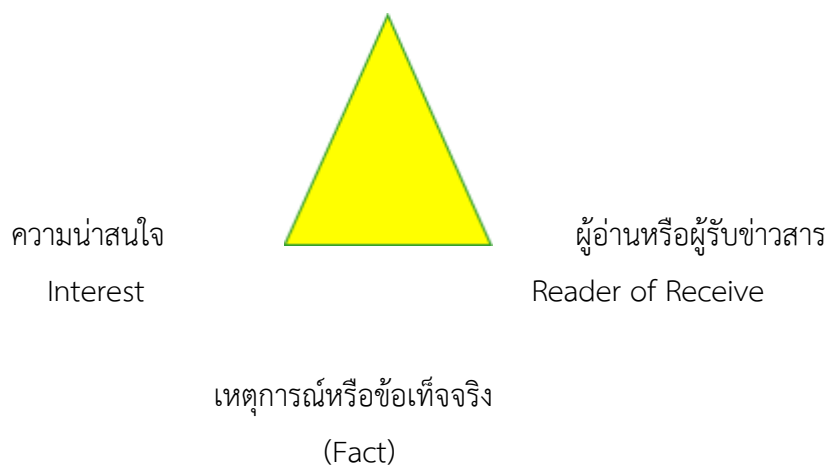
ข่าว คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆใหม่ๆ

ข่าว คือ การแจ้งสิ่งที่เกิดขึ้นอันจะทำให้บุคคลได้รู้เกิดความตื่นเต้น

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ข่าว คือ รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจอันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

คุณลักษณะของข่าว (Qualification of News)

การพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดควรจะรายงานเป็นข่าวนั้นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของข่าวเป็นสำคัญ ซึ่งคุณลักษณะของข่าวมีองค์ประกอบดังนี้

- ความน่าสนใจของข่าวยังมีมากเท่าใด คุณค่าข่าวยังมีสูงมากเท่านั้น
 - ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสาร หมายความว่า ข่าวต้องเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในวงกว้าง
 - เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริง หมายความว่า ข่าวต้องมาจากเหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่สามารถนำมาเสนอเป็นข่าวได้ทั้งหมด ต้องดูประเด็นที่น่าสนใจมานำเสนอเท่านั้น
- ทั้งนี้ องค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสารมากที่สุด จึงนำมาซึ่งการรายงานข่าวได้
- สำหรับเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงใดเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านหรือผู้รับสารนั้น สุภา ศิริमानนท์ อดีตนักหนังสือพิมพ์อาวุโส ได้สรุปความน่าสนใจของข่าวมี 9 ประเภท คือ

1. การต่อสู้ (Struggle)
2. ชีวิตซึ่งราวกับนิยาย (Romance)
3. ความลึกลับ (Mystery)
4. การผจญภัย (Adventure)

5. ความผิดปกติ (Unusualness)
6. ความเป็นมนุษย์ (Human being)
7. เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ (Animals)
8. เรื่องเกี่ยวกับเด็ก (Children)
9. ความบันเทิง / งานอดิเรก (Amusement and Hobbies)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายในแต่ละวัน และแต่ละเหตุการณ์มีความน่าสนใจที่แตกต่างกัน การที่สื่อมวลชนจะนำมาเสนอเป็นข่าวทุกข่าวนั้นไม่สามารถทำได้ เนื่องจากจำนวนพื้นที่บนหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีจำกัด และสื่อมวลชนประเภทอื่น อย่าง วิทยุ หนังสือพิมพ์ ก็มีเวลาจำกัดเช่นกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวจากเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของข่าวว่ามีเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงใดมีคุณค่าทางข่าวสูง จะได้พิจารณานำมารายงานเป็นข่าวต่อไป

คุณค่าของข่าวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ความสอดคล้องสมัย (Timeliness)

นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ หรือเรื่องราวที่ทันสมัย ดังคำกล่าวที่ว่า "ข่าวต้องสดเหมือนปลา"

2. ความใกล้ชิด (Proximity/nearness)

หมายถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

3. ความเด่น (Prominence)

หมายถึงบุคคลสำคัญที่เป็นที่รู้จักกันดี ซึ่งอาจรวมถึงสถานที่สำคัญ วัตถุอันล้ำค่า ฯลฯ

4. ความแปลกประหลาด (Oddity / Unusualness)

เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยในการเสนอข่าว เพราะถูกปิดกั้นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จึงมักใช้ความแปลกประหลาดมาเสนอเป็นข่าว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ตึงเครียดให้ผ่อนคลายลงได้ชั่วระยะหนึ่ง

5. ผลกระทบกระเทือน (Consequence)

ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากมักได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่า ข่าวที่ว่านี้อาจเป็นผลกระทบกระเทือนทาง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

6. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งย่อมเป็นที่สนใจของคนทั่วไป อาจเป็นความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery)

บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลังลึกซึ้งซับซ้อน หนังสือพิมพ์จึงมักให้ความสนใจชุดคู่ยและนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน เพราะผู้อ่านให้ความสนใจ

8. ปุณฺชนสนใจ (Human Interest)

ข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ส่วนใหญ่มักเป็นข่าวอาชญากรรมที่ผู้อ่านสนใจอยากรู้สาเหตุที่แท้จริงเนื่องมาจากอะไร

9. เพศ (Sex)

ธรรมชาติของมนุษย์มักให้ความสนใจเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ หรือความผิดปกติทางเพศ

10. ความขบขัน (Amusement)

ข่าวขบขันอาจจะเกิดจากการกระทำของตลกเองหรือ จากเหตุการณ์อื่นๆที่ผู้อ่านเห็นแล้วเกิดอารมณ์ผ่อนคลาย

11. ความเปลี่ยนแปลง (Change)

สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

12. ความก้าวหน้า (Progress)

เกิดขึ้นจากการค้นคว้าทดลองทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนอกจากองค์ประกอบต่างๆที่กล่าวมาแล้วยังมีความแตกต่างของการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีแนวนโยบายที่แตกต่างกันหนังสือพิมพ์บางฉบับอาจมีนโยบายหรือจุดยืนที่จะเป็นแนวร่วมกับกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มพลังบางกลุ่ม บางฉบับมีจุดยืนหรือ

นโยบายที่อาจจะเปลี่ยนไปตามลักษณะของปัญหาสาธารณะโดยเลือกที่จะสนับสนุนคู่กรณีแต่ละฝ่ายในการแก้ไขปัญหาสาธารณะนั้นๆ ในขณะที่บางฉบับอาจจะวางเฉย ไม่เป็นแนวร่วมกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเลย

2. ประเภทของหนังสือพิมพ์ อาจแบ่งหนังสือพิมพ์ออกเป็นสองประเภทโดยใช้เนื้อหาเป็นเครื่องวัดได้แก่ หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นคุณภาพ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวประเภทที่ผู้อ่านได้รับความพอใจจากการอ่านซ้ำ หรือเน้นหนักไปในทางให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้อ่าน เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี เป็นต้น หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวที่ผู้อ่านได้รับความพอใจจากการอ่านอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ข่าวประเภทอาชญากรรม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์มติชน สยามรัฐ และไทยโพสต์ ใช้เนื้อหาส่วนใหญ่เสนอข่าวการเมืองหรือข่าวราชการ ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด เน้นข่าวชาวบ้าน ข่าวการเมือง ส่วนข่าวต่างประเทศก็มีแต่น้อย ทั้งนี้ยกเว้นข่าวสำคัญบางข่าวเท่านั้น หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ เน้นข่าวสารด้านธุรกิจ การเงิน การคลัง เป็นต้น

3. เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ ความจำกัดในเรื่องเนื้อหาของหนังสือพิมพ์อาจส่งผลให้ข่าวบางข่าวถูกตัดออกไป ไม่ได้รับการคัดเลือกให้มาตีพิมพ์ เพราะข่าวอื่นมีคุณค่าข่าวที่สูงกว่า ทำให้ต้องเลือกข่าวที่มีคุณค่าข่าวสูงกว่าและลดหลั่นกันไปในการนำไปตีพิมพ์

4. ทักษะของเจ้าของและกองบรรณาธิการ เนื่องจากเจ้าของหนังสือพิมพ์และกองบรรณาธิการที่มีทัศนคติต่อเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงต่อข่าวใด ข่าวนั้นอาจได้รับการสนับสนุนให้เป็นข่าวเด่น โดยการวางตำแหน่งข่าว การพาดหัวข่าวใหญ่เพื่อเพิ่มสีสัน

5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ ในประเทศเสรีประชาธิปไตยนั้น มักจะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ให้อยู่ในขอบเขต มิให้ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น รวมทั้งปกป้องมิให้ผลประโยชน์ของประเทศชาติต้องกระทบกระเทือนจากการกระทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ด้วย แต่กฎหมายบางประเทศก็ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่สั่งปิดหนังสือพิมพ์ได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดต่อกฎหมายโดยเลี่ยงถ้อยคำที่หมิ่นเหม่ต่อการถูกฟ้อง ไปใช้ถ้อยคำอื่นที่มีความหมายไม่รุนแรงนัก แต่เนื้อหาของข่าวยังครบถ้วนสมบูรณ์ หรือบางฉบับไม่กล้าเสี่ยงจึงอาจพิจารณาไม่เสนอข่าวนั้นเลยก็มี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ เช่น พรบ. การพิมพ์ 2484

6. โฆษณา นับว่าเป็นรายได้หลักของธุรกิจหนังสือพิมพ์ เป็นรายได้มาจากการขายเนื้อที่โฆษณา ดังนั้น การคัดเลือกข่าวจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเนื้อที่โฆษณา ซึ่งอาจจะลดเนื้อที่ของข่าวลง ทำให้ข่าวบางข่าวไม่ได้รับการคัดเลือกมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์

7. ระดับความสนใจของผู้อ่าน นอกจากรายได้จากการขายเนื้อที่โฆษณาแล้ว การซื้อของผู้อ่านก็มีผลกับการกำหนดเนื้อหาและข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับรสนิยมหรือระดับการอ่านที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ดังนั้น การคัดเลือกข่าว และการจัดลำดับความสำคัญจึงต้องคำนึงถึงระดับความสนใจของผู้อ่านด้วย เพราะผู้อ่านเป็นผู้สนับสนุนหนังสือพิมพ์ด้วยการซื้อ ยิ่งจำนวนเพิ่มมากขึ้นเท่าใดรายได้ก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

8. เวลา หากมีเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นกะทันหันและเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจจากผู้อ่านก็จะมีการตัดข่าวอื่นทิ้งเพื่อนำเนื้อหาที่เสนอข่าวดังกล่าวแทน เพื่อทันต่อเหตุการณ์

9. ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่ทำให้การคัดเลือกข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในประเทศที่มีการปกครอง

การเมือง เศรษฐกิจและสังคมแบบเสรีประชาธิปไตยย่อมมีอิสระและเน้นความเป็นจริงมากกว่าประเทศสังคมนิยมที่ไม่มีอิสระเพียงพอในการเสนอข่าวและมักเน้นการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าความเป็นจริง

10. การตรวจต้นฉบับล่วงหน้า ย่อมมีผลกระทบต่อการคัดเลือกข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าการตรวจต้นฉบับล่วงหน้าจะกระทำได้หลายรูปแบบซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการปกครองและสภาพสังคมในขณะนั้น เช่นภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งจะเป็นลักษณะของการเอื้ออำนวยต่อสถานการณ์ของการปกครองและสภาพสังคมในขณะนั้นเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงความต้องการหรือความสนใจของผู้อ่านหรือประชาชนแต่อย่างใด

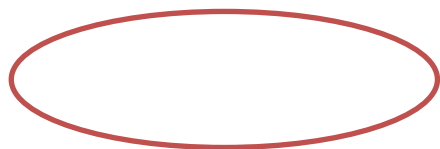
ชุดแบบฝึกที่ 2
เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ข่าวหมายถึง

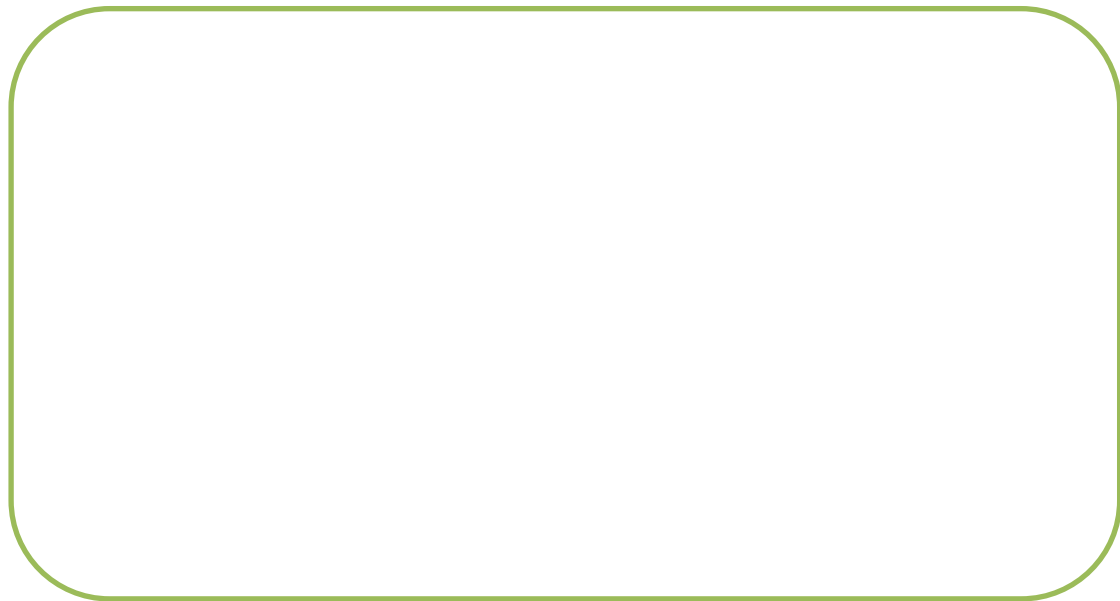
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ให้นักเรียนอ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากข่าวที่กำหนด

‘อาสาพำนองเที่ยว’ เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ สู่ออกาสของเด็กไทย

กลุ่มบริษัทสามารถได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบาย “สร้างคน คุณภาพ สร้างสังคมคุณธรรม” หนึ่งในกิจกรรมนั้นคือโครงการอาสาพำนองเที่ยวของ “ชมรมดีคลับ” ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มพนักงานและผู้บริหารชาวสามารภ ที่มีจิตอาสาและพร้อมที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันสำหรับกิจกรรมในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่พำนองๆจากมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กไปทัศนศึกษาที่มิวเซียมสยาม ทำให้เด็กๆเกิดความรู้ความเข้าใจในแง่ของประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิ สู่อีสยามประเทศ และปิดท้ายความสนุก ด้วยการนำเด็กๆ มาเที่ยวยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่อยู่คู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่ รัชการที่ 1 ซึ่งเด็กๆได้ชมความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างที่ยิ่งใหญ่อลังการของวัดแห่งนี้นับเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทางกลุ่มบริษัทสามารถ มุ่งมั่นตั้งใจที่จะมอบสิ่งดีๆให้แก่เด็กๆผู้ขาดโอกาส เพื่อมุ่งหวังให้เด็กเหล่านี้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้รุดหน้าได้อย่างมั่นคงต่อไป

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชุดแบบฝึกที่ 3

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น

คำและความหมาย

เรื่องสั้น (Short Story) เป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบการเขียนเฉพาะ ที่เรียกว่าเรื่องสั้น ก็เพราะกำหนดความยาวของเรื่องเอาไว้ เช่น ในต่างประเทศจะกำหนดว่า เป็นงานเขียนที่มีความยาวขนาด 1,000 คำ ถึง 10,000 คำ ส่วนไทยเราก็กำหนดความยาวของเรื่องว่าประมาณ 5 ถึง 8 หน้า อาจจะสั้นกว่าหรือยาวกว่านั้น ก็ยังถือว่าเป็นเรื่องสั้นอยู่ เช่น บางเรื่องอาจยาวเพียง 1 หน้ากระดาษฟูลสเก๊ป เรียกว่าเป็นเรื่องสั้นขนาดสั้น ถ้าเรื่องยาวมากถึงขนาด 4 ตอนจบ ก็เรียกว่าเรื่องสั้นขนาดยาว

ลักษณะของเรื่องสั้น

หม่อมหลวงตุ้ยชุมสาย (2516 : 7) ให้ทัศนะไว้ว่า ตามหลักสากล เรื่องสั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความยาว ระหว่าง 2,000 ถึง 12,000 คำ
2. มีต้นบท(Theme) บทเดียวและสร้างความประทับใจอันหนึ่งอันเดียวกันแก่ผู้อ่าน เช่นให้ผู้อ่านได้รับความประทับใจในเรื่องความหึงของสามี ความดุเดือดของลิงกัดกัน ความเสียสละครั้งหนึ่งของหญิงโสเภณีคนหนึ่ง เป็นต้น
3. เป็นเรื่องเกิดจากจินตนาการและสมจริง (แต่ทว่ายังไม่เป็นเรื่องจริงโดยแท้)
4. เป็นเรื่องเสนออย่างเทียมละคร(dramatic) และมีใช้เรื่องเล่าแบบ narration หรือไม่ใช่เป็นอย่างที่เรียกว่าภาษาอังกฤษว่า anecdote คำว่า dramatic แปลว่า acting out ซึ่งหมายถึงการบอกเล่าเรื่องหนึ่งเรื่องใดด้วยการกระทำหรืออากัปกริยาของตัวละคร
5. ถ้าจะเทียบกับวิชาภาษาศาสตร์นั้นถ้าเราต้องการจะเรียนเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของท่ออาหาร ท่อน้ำ เซลล์ เปลือกของกิ่งไม้กิ่งหนึ่ง เราก็จะเอือกิ่งไม้มาแวนหนึ่งแล้วก็เอามาส่องกล้องดู รัสเนียนาย* หนึ่งเรื่องก็มีสภาพคล้ายคลึงกับแวนหนึ่งของกิ่งไม้กิ่งหนึ่งนั้น
6. เพื่อให้ได้ใจความในข้อ 5 ชัดเจนขึ้น อาจกล่าวเพิ่มเติมได้ว่ารัสเนียนาย ไม่ใช่บทประพันธ์ที่เล่าอุบัติการณ์ในทำนอง ถ่ายทอดเรื่องต่อเรื่อง เหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ ต่อเนื่องกันไป เหมือนคำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์หรือการเขียนรายงานการไปเที่ยวประเทศอินโดนีเซีย

และเรื่อง “ หยาดเหงื่อของพ่อ ” นั้น เป็นเรื่องสั้นหรือเรื่องสั้นๆ ก็จริง
แต่ไม่ใช่รัชนิยายเหตุผลที่ข้าพเจ้าใช้ “ รัชนิยาย ” อยู่ตรงนี้ด้วยอีกประการหนึ่ง

องค์ประกอบของเรื่องสั้น มีอยู่ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. แก่นเรื่อง เป็นจุดสำคัญของเรื่องที่คุณเขียนต้องการสื่อ ซึ่งมีเพียงแก่นเดียว
2. โครงเรื่อง ต้องมีการวางโครงเรื่องที่ดี น่าสนใจ มีการผูกและคลายปม
3. ตัวละคร เรื่องสั้นจะมีตัวละครน้อย มีเพียง 2-3 ตัวเท่านั้น
4. บทสนทนา สำคัญต่อเรื่องมาก เพราะทำให้เรื่องดำเนินไปได้
5. ฉากสถานที่เกิดเหตุการณ์ คือเวลา สภาพแวดล้อม มักจะมีเพียงฉากเดียว

6. บรรยายภาพ เป็นงานของตัวละคร ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตามและเข้าใจลึกซึ้งมาก

แบบฝึกหัดที่1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของเรื่องสั้นมาพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะของเรื่องสั้น มีกี่ข้อ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบของเรื่องสั้น มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. คำว่า theme หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. จงยกตัวอย่างเรื่องสั้นที่นักเรียนเคยอ่านหรือรู้จักอย่างน้อย 5 เรื่อง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบฝึกหัดที่ 2

พลตรีหม่อมราชวงศ์ กิจกฤติ ปราโมช

นายแคว้นแกลเป็นดารารายานตร์ที่มีชื่อเสียง แกลเริ่มอาชีพทางศิลปะการแสดงด้วยการรับจ้างเขาเล่น ยี่เกลูกบทตามวัดแต่เมื่อยังหนุ่ม ๆ แต่จะเป็นเพราะหน้าตาของแกลไม่สมจะเป็นพระเอกได้หรืออย่างไรก็ตาม เล่นยี่เกที่ไร่นายแคว้นก็ถูกอุปโลกน์ให้เป็นตัวร้ายตัวโจรหรือตัวดาวร้ายทุกที่ทั้งที่นิสัยใจคอของนายแคว้นที่ แท้จริงก็มีได้เป็นเช่นนั้น แต่เป็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือแกลเป็นคนมีนิสัยที่ไม่ชั่วแต่จะไม่เอาเรื่องเอาราวกับใครเท่านั้น แต่ถ้าใครจะเอาเรื่องเอาราวกับแกล แกลก็วิ่งไหนไปเลยทีเดียวนะ

ถึงนิสัยแกลจะเป็นดังที่กล่าวมาแล้วก็ตามนายแคว้นก็สามารถแสดงบทบาทตัววายร้าย ตัวมหาโจร หรือแสดงท่าทีของดาวร้ายทั่วไป ได้สนิทสนมแนบเนียนถึงใจคนดูเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งเคยถึงกับทำให้เด็ก ๆ ที่มานั่งดูอยู่ร้องไห้จ้าขึ้นมา ในขณะที่แกลกำลังแสดงอยู่ ก็มีการแสดงที่ได้ผลทางคนดูบ่อย ๆ ครั้งนั้นก็เริ่มจะ เปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแคว้น ทำให้แกลเห็นว่าตัวแกลเองนั้นเป็นมหาโจรหรือเป็นตัววายร้ายจริง ๆ ขึ้นทุกวัน แต่การแสดงยี่เกนั้น ปราศจากบรรยากาศที่เป็นจริงเป็นจังบางอย่าง เป็นต้นว่าที่แสดงนั้นถึงจะสมมุติว่าเป็นป่า เขาลำเนาไพรที่สำนักของนายโจรก็ตาม แต่ถ้าจะดูกันไปจริง ๆ ก็ยังหนีโรงยี่เกไม่พ้น การเปลี่ยนแปลงจิตใจ ของนายแคว้นจึงยังไม่มาก ถึงจะมีบ้างก็ยังมิใช่ในอัตราที่น่าวิตกนัก และถึงแม้จะมีบางเวลาที่นายแคว้น กลับมาบ้าน แล้วเริ่มแสดงบทบาทที่เรียกกันทั่วไปว่า “เบ่ง” ต่อแม่ถนอมผู้เป็นภรรยา แม่ถนอมก็พอจะ หัวเราะเสียได้ ไม่ถือสาว่านายแคว้นผู้สามีทำไร่นัก

การเปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแคว้นมาเข้าขั้นรุนแรงขึ้นปฏิกิริยา ก็ต่อเมื่อนายแคว้นเริ่มแสดง ภาพยนตร์ พอเริ่มแสดงภาพยนตร์ชื่อเดิมของนายแคว้นก็ชักจะรุ่มร่ามล้ำสมัย นายแคว้นจึงเปลี่ยนชื่อตัวเสีย

ว่า “แคว่นกล้า” และต่อจากนั้นมาถ้าใครจะไปเรียกแคว่นตลกเย่เกแก่ก็โกรธให้ ถ้าเรียกแคว่น “คิลปิน” แก่ก็ดีใจ ยอมพูดด้วย ทั้งที่แกเองก็ไม่ว่า คำว่า “คิลปิน” นั้นแปลว่าอะไรนะ รู้แต่ว่ามันฟังเพราะกว่าคำว่า “ตลกเย่เก” และมีหน้าตาว่าเป็นไหน ๆ

เรื่องที่นายแคว่นแสดงภาพยนตร์ก็เป็นเรื่องเสื่อ ๆ สาง ๆ ตามสมัยนิยมและนายแคว่นก็เข้ารับจ้างแสดงภาพยนตร์บริษัทละเรื่อง ตามสมัยนิยมเช่นเดียวกัน เรื่องแรกที่นายแคว่น “แคว่นกล้า” แสดงนั้นเป็นของบริษัทอักษณภาพยนตร์ เรื่อง “เสื่อนอนทุ่ง” แสดงชีวิตของมหาโจรผู้มีโรคเล่าไส้เป็นประจำ แต่ก็ยังคงปล้นสะดมฆ่าฟันผู้คนต่อไปอย่างเหี้ยมโหด เรื่องต่อมาเป็นของบริษัทหนึ่งชื่อว่า อุทัยภาพยนตร์ ซึ่งทำการโฆษณาเป็นการครึกครื้นมโหฬารยิ่งไปกว่าบริษัทแรกและภาพยนตร์เรื่องนั้นชื่อว่า “เสื่อล่างทุ่ง” แสดงชีวิตของเจ้าหนุ่มคนหนึ่งซึ่งยากจน ต้องรับจ้างขนถ้ำเทศบาล แต่อดทนต่อความยากแค้นและความดูถูกดูหมิ่นจากสังคมไม่ไหว จึงต้องออกไปเป็นเสื่อและจบชีวิตอย่างสะอาดสะอ้านเหมือนชื่อเรื่อง เรื่องที่สามเป็นของ

บริษัทหรรดิภาพยนตร์ ชื่อว่า “ทุ่งเลือดทุ่งลม” แสดงชีวิตโจรผู้ทารุณ ซึ่งตกอยู่ในวังรักของหญิงสาวหน้าแฉล้มคนหนึ่ง ผู้ซึ่งถูกมัจจุราชพรากไปเสียด้วยโรคบิดอย่างรุนแรงเมื่อก่อนจบเรื่องสักเล็กน้อย ภาพยนตร์เรื่องที่ทำให้ชื่อเสียงให้แก่ว่านกล้ามากที่สุด เป็นของบริษัทอัสตรการละครและภาพยนตร์ ซึ่งโฆษณาชื่อผู้อำนวยการสร้างไว้ด้วยตัวหนังสือสูงประมาณ 5 เมตรที่หน้าโรง แต่มีชื่อนายแคว่นหรือแคว่นกล้า ประดับไว้ด้วยตัวจิ๋วข้างล่างพอที่จะไม่มีใครสังเกตเห็นได้ แต่ถึงอย่างนั้นนายแคว่นหรือแคว่นกล้า ก็ยังได้ชื่อเสียงมากมาย เพราะแคว่นแสดงอย่าง สุดฝีมือ ภาพยนตร์เรื่องนี้ชื่อว่า “ดรรชนีด่วน” แสดงถึงชีวิตเสื่อโหลงขุนโจรผู้มีนิ้วดวนนิ้วหนึ่ง เป็นภาพยนตร์เรื่องราว ทางบริษัทต้องแถมข้าวห่อให้แก่ผู้ไปดูชั้นละสี่บาทห้าสิบสตางค์ ส่วนผู้ดูที่สูงกว่านั้นได้แจกบัตรสับเปอร์เหมือนกับงานลีลาศที่มีกันอยู่ชุกชุมในสังคมปัจจุบัน และถึงแม้ว่าทางบริษัทจะได้ประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ด้วยตัวโป่ง ๆ ว่า “อัสตรการละครและภาพยนตร์มีความภูมิใจที่จะเสนอ “ดรรชนีด่วน” ฯลฯ ก็ตาม คนที่ภูมิใจที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เห็นจะได้แก่นายแคว่นผู้แสดงเป็นเสื่อโหลงนั่นเอง

นายแคว่นไปดูภาพยนตร์ที่ตนแสดงเองนั้นทุกรอบ ยิ่งดูไปก็ยิ่งเห็นจริง และคิดว่าตนนั้นเป็นเสื่อหรือเป็นมหาโจรที่น่าเกรงขาม ในเรื่อง “เสื่อนอนทุ่ง” นั้น ทุกครั้งที่หน้าของแคว่นปรากฏบนจอแกสังเกตเห็นคนขยับตัวหรือถอนใจด้วยความกลัว ในเรื่อง “เสื่อล่างทุ่ง” นั้น เมื่อนายแคว่นออกมาจากโรงหนังเมื่อจบรอบดีวันหนึ่ง นายแคว่นเดินสวนทางกับเด็กหน้าโรงหนังกลุ่มใหญ่กำลังจับกลุ่มกันคอยล้อเลียนคนที่เดินผ่านไปมาอยู่ที่โคนเสาไฟฟ้าสว่าง แต่พอนายแคว่นเดินเข้าไปในระยะที่มองเห็นหน้าได้ถนัด เด็ก ๆ เหล่านั้นก็หยุดพูดจามองหน้านายแคว่นด้วยตาที่ลูกโหลงเหมือนกับถูกผีหลอก แล้วก็หันหลังวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิตทั้งกลุ่ม หลังจากทีนายแคว่นออกจากโรงภาพยนตร์แสดงเรื่อง “ทุ่งเลือดทุ่งลม” รอบหัวค่ำแล้วขึ้นสามล้อกลับบ้าน สามล้อก็พาส่งจนถึงที่พอนายแคว่นควักสตางค์ออกให้ค่ารถ คนขับรถยกมือไหว้แล้วพูดขึ้นว่า

“ไม่ต้องหอรอกครับพี่แคว่นกล้า ผมสมัครเป็นลูกน้องสักคน พี่มีอะไรเรียกผมใช้ก็แล้วกัน”

ตั้งแต่นั้นมา นายแคว่นแกก็เห็นตัวแกเองเป็นบุคคลชั้นเสื่อเอาจริง ๆ จนถึงเวลาที่เรื่อง “ดรรชนีด่วน” เข้าแสดงที่โรงหนัง “เฉลิมจักรวาล” และฉายไปห้าเดือนเต็ม วันละสามรอบ วันอาทิตย์ วันนักขัต

ฤกษ์เพิ่มรอบพิเศษนั้น วันหนึ่งนายแคว่นมีธุระออกจากบ้านขึ้นรถสองแถวคันหนึ่งที่มีคนเบียดกันแน่น นายแคว่นขึ้นไปโหนราวอยู่ตรงหน้าตำรวจมีสายแดง ทำท่าว่าต่อไปจะเป็นอัศวินสองคน แต่แรกตำรวจทั้งสองนั้นไม่ได้สังเกตเห็นนายแคว่นมาขึ้นอยู่ตรงหน้าตน แต่พอรถแล่นไปได้สักครู่ ตำรวจชั้นอัศวินนั้นก็เหลียวมามองดูนายแคว่น เห็นหน้าแกเข้าจัง ๆ ตำรวจสองคนนั้นหลบสายตาหน้าซีดเผือดลงทันที หันหน้าไปซุบซิบกันแล้วก็รีบลงจากรถไปโดยด่วน

ตั้งแต่นั้นมา แม่ถนนก็เริ่มวิตกด้วยกิริยาอาการของนายแคว่นที่เปลี่ยนไป เนื่องจากนายแคว่นชอบทำตลกขบขันในโอกาสที่ไม่น่าจะทำ และบางครั้งที่มีเรื่องไม่พอใจเพียงเล็กน้อย เช่น ข้าวที่กำลังหุงสุกอยู่ไม่ทันใจนายแคว่นก็นั่งขบเขี้ยวเคี้ยวฟันแบ่งหน้าอก หายใจแรง ๆ เหมือนกับแกล้งแสดงบทอ้ายเสือโคร่งในเรื่อง “เสือนอนทุ่ง” นายแคว่นจะพูดจากับแม่ถนนก็มีใช้ลักษณะอย่างกันเองเช่นแต่ก่อน แต่พูดห้วน ๆ เสียงกระซก ๆ เหมือนกับอ้ายเสือโหม่งพูดกับอึกรียวนางเอกในเรื่อง “ดรชนิวัฒน์”

ความวิตกของแม่ถนนเพิ่มขึ้นอีกมากมาย เมื่อวันหนึ่ง แม่ถนนได้รับจดหมายจากนายเสริมพี่ชายของตนที่อยู่ต่างจังหวัดว่ามีธุระจะต้องกลับเข้ากรุงเทพฯ นายเสริมเป็นคู่ปรับของนายแคว่นมาแต่เมื่อยังเป็นเด็กวิ่งเล่นอยู่วัดเดียวกัน และนอกจากจะเป็นคู่ปรับแล้วนายเสริมยังเป็นผู้ปราบนายแคว่นได้ทุกครั้งที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน ที่ปรองดองกันมาได้ตลอดเวลาหลายปีก็เพราะนายแคว่นยอมลงให้นายเสริมข้างหนึ่ง แต่เดี๋ยวนี้นายแคว่นไปเป็นเสือแคว่น เมื่อคนทั้งสองพบกันเข้า การณ์จะเป็นอย่างไรแม่ถนนก็คาดไม่ถึง เมื่อ

แม่ถนนบอกเรื่องนี้กับนายแคว่น ๆ ก็หัวเราะกร้าว ๆ เหมือนในหนัง แล้วกั๊กกรามพูดอย่างบิกบินเป็นเยี่ยงเสื่อว่า

“อ้ายเสริมมันจะมามาหาหรือ ดีซี ขวนมันมาอยู่ด้วยกัน จะได้รู้ไปเสียทีว่าใครเป็นใครกันแน่”

นายเสริมหัวเราะเป่าเข้าบ้านมาแต่ตอนบ่าย วันที่มาถึงกรุงเทพฯ พออาบน้ำอาบท่าแล้ว นายแคว่นก็ชวนพี่เมียให้นั่งกินเหล้ากันที่นอกชาน พร้อมกับตะโกนสั่งเมียว่า

“หนอมไว้ย วันนี้มีอะไรกินกะเหล้าบ้าง เสือนมันจะไวลายวันนี้แหละ”

แม่ถนนได้ยินเสียงนายแคว่นพูดแล้วก็ก้มหน้าเข้าครัวไปนั่งกลิ้งกั๊กด้วยความวิตกอยู่ในนั้น เหล้าหมดไปแล้วสองขวด แกล้มพร่องไปมาก เสียงนายเสริมพูดขึ้นว่า

“อ้ายแคว่น เดี๋ยวนี้เอ็งอ้วนลงพุง เอ็งรู้ไหม”

“ใครว่ากูอ้วนลงพุง” นายแคว่นถามขึ้นกับสิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป “อ้ายหมาตัวไหนมันว่าเสือแคว่นลงพุง”

นายเสริมหัวเราะก๊าก ๆ อย่างใจเย็นแล้วพูดว่า

“เอ็งตลกดีมากอ้ายแคว่น หนอยแน่ อ้ายเสือแคว่น อ้ายหมูแคว่นนั่นและว่าจะถูกกว่า”

นายแคว่นกั๊กกรามแน่น หันมามองดูนายเสริมอย่างช้า ๆ แล้วถามขึ้นอย่างเรียบร้อยว่า

“คุณใช้ไหมที่เรียกผมว่าอ้ายหมูแคว่น”

“เออ กูเองละที่เรียกมึงว่าอ้ายหมูแคว่น มึงจะทำไม”

นายแกว่นลุกขึ้นยืน กำมือแน่น หันหน้าเข้าหากล้องถ่ายภาพยนตร์ที่ไม่มีอยู่ในขณะนั้น เบ่งหน้าออกสุดลงหายใจอย่างแรงอยู่ไปมา แล้วพูดด้วยเสียงน่าสะพรึงกลัวว่า

“เสือแกว่นไม่ทำใครก่อน แต่คราวนี้เสือมันถูกลบลายเสือ มันต้องล้างแค้น อ้ายเสริมเอ็งกะเข้ามาสู้กันด้วยเกียรติยศของผู้ชายด้วยหมด เสือแกว่นจะสูบเลือดเสียด้วยมือเปล่า ยืนขึ้นมา อ้ายเสริม ถ้าเอ็งเป็นลูกชายเอ็งต้องยืนขึ้นสู้กับข้า”

แล้วนายแกว่นก็รู้สึกเหมือนกับว่า มีตะลุมพุกมาทุบที่หัวไหล่ พอยกขึ้นจะปิด รถจี๊ปอีกคันหนึ่งก็แล่นมาชนที่พุง ทำให้จุกหายใจไม่ออก และพอดังท่าอย่างที่เขาบอกให้ทำเวลาแสดงหนัง นายเสริมก็ทำให้น้องเขยของตัวพันทรมาน โดยปล่อยหมัดลุน ๆ เข้าที่ปลายลูกคาง ทำให้นายแกว่นลงไปนอนอัมมิดูดาวอย่างเพลิดเพลินอยู่กลางนอกชาน

“หนอม” นายเสริมตะโกนเรียกน้องสาว “หาน้ำมาขันเถอะ ต่อไปนี้ตัวของแกเห็นจะกลับเป็นคนเก่า ไม่แบ่งอีกต่อไป”

แล้วเรื่องก็เป็นจริงอย่างที่นายเสริมแกว่า พอนายแกว่นลืมตาฟื้นขึ้นมา เห็นแม่หนอนั่งประคองอยู่ที่หัวเราะแหย ๆ แล้วปราศรัยว่า

“แม่หนอม แม่ทูนหัวของพี่ แม่รู้ไหมว่าแม่ได้หัวเป็นศิลปินที่ใหญ่ที่สุดในยุค ดุสิ ฉันทเล่นหนังเป็นอ้ายเสือจนคนกลัวลนลานไปทั้งเมือง แต่พอเอาจริงเข้า พี่เสริมเขาก็คว้าไปเหมือนแต่ก่อนเท่านั้นเอง”

เรื่อง ศิลปินเอก

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วจับใจความสำคัญและตอบคำถามให้ถูกต้อง

นายแกว่นแกลเป็นดารารายการที่มีชื่อเสียง แกลเริ่มอาชีพทางศิลปินของแกลด้วย การรับจ้างเขาเล่นยี่เกลูกบทตามวัดแต่เมื่อยังหนุ่ม ๆ แต่จะเป็นเพราะหน้าตาของแกลไม่สม จะเป็นพระเอกได้หรืออย่างไรก็ตาม เล่นลิเกที่ไร่นายแกว่นก็ถูกอุปโลกน์ให้เป็นตัวร้ายตัวโจรหรือตัวดาวร้ายทุกที ทั้งที่นิสัยใจคอของนายแกว่นที่

แท้จริงก็มีได้เป็นเช่นนั้น แต่เป็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือแกเป็นคนมีนิสัยที่ไม่ชั่วแต่จะไม่เอาเรื่องเอาราวกับใครเท่านั้น แต่ถ้าใครจะเอาเรื่องเอาราวกับแก แกก็วิ่งไหนไปเลยทีเดียวนะ

ใคร/อะไร :

ทำอะไร :

ที่ไหน :

เพราะอะไร :

อย่างไร :

ใจความสำคัญ :

ชื่อ เลขที่ ชั้น

ชุดแบบฝึกที่ 4

ความรู้เรื่องสารคดี

ความหมายและจุดมุ่งหมายของการเขียนสารคดี

“สารคดี” หมายถึง งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวตนจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระ ความรู้ ความคิด ทั้งนี้ ต้องมีกลวิธีการเขียนให้เกิดความเพลิดเพลินด้วย สารคดีโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้ความรู้ อาจจะเป็นความรู้เฉพาะสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ ตัวอย่างเช่น ความรู้เกี่ยวกับการเจียระไนพลอย ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นต้น
2. เพื่อให้ข้อเท็จจริง ซึ่งอาจได้มาจากประสบการณ์ที่ผู้เขียนค้นคว้า รวบรวมมา ประสบด้วยตนเอง หรือได้รับการบอกเล่าโดยมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือ ซึ่งผู้เขียนจะนำมาเรียบเรียง หรือเล่าในรูปสารคดี เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ป่า สารคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น
3. เพื่อแสดงความเห็น หรือแนวคิด เป็นการให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความคิดที่กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น สารคดีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน สารคดีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของสังคม สารคดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของชาติ เป็นต้น
4. เพื่อให้ความเพลิดเพลิน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด สารคดีบางเรื่องจึงเขียนให้เป็นสารคดีที่ไม่มีสาระวิชาการมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อมุ่งสนองความต้องการของผู้อ่าน ให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานไปกับเรื่อง ขณะเดียวกันก็ได้สาระความรู้ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นด้วย เช่น สารคดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้เขียนจะนำชมสถานที่แปลกๆ ใหม่ๆ สวยๆ งามๆ โดยมีการพรรณนาความงามของธรรมชาติด้วยถ้อยคำที่สละสลวย

ลักษณะของสารคดี

1. เนื้อเรื่องมีสาระประโยชน์ เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิด
2. เนื้อเรื่องไม่จำกัดว่าจะเป็นเรื่องใด ถ้าเห็นว่าเนื้อหานั้นมีสาระบันเทิงก็สามารถนำมาเขียนได้
3. การใช้สำนวนภาษาสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และผ่อนคลายความตึงเครียดในชีวิตประจำวัน
4. สารคดีเป็นเรื่องราวที่ไม่ค่อยล้าสมัย ไม่มีการจำกัดกาลเวลาเหมือนข่าว

ประเภทของสารคดี

สารคดีแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. สารคดีวิชาการ เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้วิชาการแขนงต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ศาสนศาสตร์ เป็นต้น

2. สารคดีทั่วไป เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้และความรอบรู้ต่างๆ ไป เช่น การท่องเที่ยว การเล่นเกม งานอดิเรก สงคราม อุบัติเหตุ ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ การทำขนม ตัดเย็บเสื้อผ้า การออกกำลังกาย เป็นต้น

3. สารคดีชีวประวัติ เป็นการเขียนเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษ ผู้เขียนจะต้องมีข้อมูลอย่างถูกต้อง ให้ความเป็นธรรม ปราศจากอคติลำเอียง เขียนโดยการไปสัมภาษณ์เจ้าของประวัติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้นั้น แล้วนำเอาสิ่งที่เป็นสาระมาเขียนไว้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

องค์ประกอบของสารคดี

1. คำนำ คือ การเริ่มต้นเรื่องโดยการเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่จะเขียนนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร เป็นการเสนอพรรณนอย่างกว้างๆ ไว้ก่อน ไม่ต้องอธิบายอย่างละเอียด และไม่ต้องเขียนยาวมากนัก มีเพียงย่อหน้าเดียว ควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้อ่านให้ได้ทราบข้อมูล เรื่องที่น่าสนใจ

2. เนื้อเรื่อง คือ การขยายเนื้อความให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูล รายละเอียด โดยอาจแทรกสถิติ ตัวอย่างประกอบ เพื่อความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น การเขียนเนื้อเรื่องอาจมีหลายย่อหน้า

3. สรุป คือ การเขียนข้อความในตอนท้ายของเรื่อง ผู้เขียนต้องใช้ศิลปะในการสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน อาจใช้กลวิธีอย่างเช่น สรุปโดยการใช้สำนวน คำพังเพย หรือ คำคม หรือ ทิ้งท้ายด้วยคำถามที่น่าสนใจ การเขียนสรุปควรมีเพียงย่อหน้าเดียว

แบบฝึกหัดที่ 1

แบบฝึกหัดที่ 2

สารคดี เรื่องบ้านเรือนไทย

เรือนไทยภาคกลาง

เรือนไทยภาคกลางเป็นเรือนไทยที่สร้างขึ้นภาคกลางของประเทศไทยมีลักษณะแบบแผนของแต่ละหลังที่แน่นอนและคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่มีอายุประมาณ ๑๐๐ - ๑๕๐ ปีมาแล้วลักษณะหลังคาทรงมนิลาสูง มีปั้นลมกันสาดและใต้ถุนสูงเนื่องจากเรือนไทยในภาคกลางมีลักษณะเฉพาะอย่างนี้คนทั่วไปจึงเรียกว่าเรือนไทยเดิมภาคกลาง

เรือนไทยภาคเหนือ

เรือนไทยภาคเหนือเป็นเรือนยกใต้ถุนสูงคล้ายเรือนไทยภาคกลางแต่มีลักษณะอื่นๆแตกต่างกันมาก เพราะดินฟ้าอากาศชนบทรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกันฤดูหนาวหนาวกว่าภาคกลางมากทำให้ลักษณะเฉพาะทางรูปทรงหลังคาและสัดส่วนของเรือนเตี้ยกลุ่มมากกว่าเจาะช่องหน้าต่างแคบๆเล็กๆกันลมหนาวการจัดกลุ่มอาคารและการวางแผนห้องต่างๆมีความสมดุลแบบสองข้างไม่เหมือนกันและเชื่อมต่อเรือนเหล่านั้นด้วยชานอย่างหลวมๆเรือนทุกรูปแบบมีความกลมกลืนกับธรรมชาติและมีคุณค่าทางศิลปะด้านสถาปัตยกรรมอย่างยิ่ง

เรือนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นดินแดนกว้างใหญ่ประกอบด้วยจังหวัดต่างๆถึง ๑๗ จังหวัดชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตรกรรมเช่นเดียวกับภาคอื่นๆอาชีพหลักได้แก่การทนาข้าวเหนียวนอกจากนั้นประกอบอาชีพปลูกพืชไร่เช่นมันสำปะหลังปอและเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้แรงงานตลอดจนเลี้ยงไว้บริโภคอาชีพเหล่านี้ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศที่เอื้ออำนวยจึงจะส่งผลดีแต่สภาพภูมิประเทศภาคนี้เป็นที่ราบแบบลูกคลื่นพื้นดินเป็นดินปนทรายน้ำซึมได้ง่ายจึงทำให้บริเวณแถบนี้

แห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกและบริโภคทำให้เศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำกว่าภาคอื่นๆของประเทศ

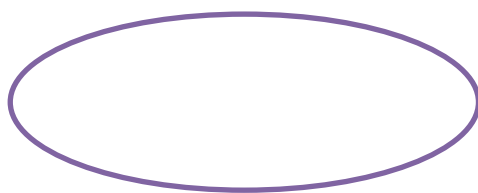
สภาพของบ้านเรือนมีลักษณะเป็นไปตามผลผลักดันทางด้านภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจโดยตรงรวมทั้งคติความเชื่อต่างๆที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

แบบฝึกหัดที่ 2

[illegible]

บันทึกจากการอ่าน

ชุดแบบฝึกที่ 5

ความหมายและลักษณะของบทความ

นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้กล่าวถึงความหมายของบทความ

และลักษณะที่น่าสังเกตของบทความในหนังสือพิมพ์ไว้พอสรุปได้ว่า บทความ หมายถึง เรื่องที่ให้สาระ
ข้อเท็จจริง ความรู้เสนอความคิดเห็นแตกต่างจากบันทึกตีบทความในหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่น่าสังเกตคือ
จะมีเนื้อหาไม่ยาวมากนัก ใช้ย่อหน้าสั้นๆ นำเรื่องสั้นๆที่รู้จักกันอยู่แล้วมาตีพิมพ์ หรือนำเรื่องเล็กๆที่คนมองข้าม
มาเติมสีสันให้น่าอ่านบทความอาจมีการเน้นเนื้อหาที่ตัวเหตุการณ์และแนวโน้มในอนาคต
ฉะนั้น บทความจึงเป็นความเรียงประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์หลายลักษณะ เช่น เพื่อแสดงความรู้เสนอ
ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต วิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ โดยต้องเขียนอย่างมีหลักฐาน มีเหตุผลน่าเชื่อถือ
หากมีข้อเสนอแนะใดๆต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์

ประเภทของบทความ

เมื่อแบ่งตามเนื้อหาบทความจะแบ่งได้เป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. บทความวิชาการ

เป็นบทความแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอแนวคิดหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. บทความสัมภาษณ์

เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการสัมภาษณ์บุคคลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องหรือเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลนั้นหรือจากการสัมภาษณ์บุคคลหลายคนในหัวข้อเดียวกัน

3. บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป มีเนื้อหาหลายลักษณะ เช่น หยิบยกปัญหาเหตุการณ์

หรือเรื่องที่ประชาชนสนใจมาแสดงความคิดเห็นหรือผู้เขียนเสนอความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้าน หรือทั้งสนับสนุนและคัดค้านความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันของคนอื่นๆ เป็นต้น

4. บทความวิเคราะห์

เป็นบทความแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งซึ่งผู้เขียนจะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เผยแพร่มาแล้วอย่างละเอียด โดยแยกแยะให้เห็นส่วนต่างๆ ของเรื่องนั้นผู้เขียนเสนอความคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์เรื่องราวนั้นอย่างละเอียดแสดงข้อเท็จจริง เหตุผลเพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกิดความคิดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งเป็นบทความวิเคราะห์ข่าวและบทความวิเคราะห์ปัญหา

33

5. บทความวิจารณ์

เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์เรื่องราวที่ต้องการวิจารณ์ด้วยเหตุผลและหลักวิชาเป็นสำคัญเช่น “บทบรรณนิทัศน์” ซึ่งแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่เพื่อแนะนำหนังสือ “บทวิจารณ์วรรณกรรม” แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์และประเมินค่าโดยใช้หลักวิชาและเหตุผลเพื่อให้ผู้อ่าน ได้รู้จักวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง และ “บทวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ” ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับบทวิจารณ์วรรณกรรมแต่นำผลงานที่เป็นศิลปะแขนงอื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ ละคร ภาพเขียนดนตรี มาวิจารณ์

6. บทความสารคดีท่องเที่ยวมีเนื้อหาแนวบรรยายเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีทัศนียภาพสวยงามหรือมีความสำคัญในด้านต่างๆ เพื่อแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ชักชวนให้สนใจไปพบเห็นสถานที่นั้นๆ

7. บทความกึ่งชีวประวัติเป็นการเขียนบางส่วนของชีวิตบุคคลเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยเฉพาะคุณสมบัติหรือ ผลงานเด่นที่ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียงประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อชื่นชม ยกย่องเจ้าของประวัติและชี้ให้ ผู้อ่านได้แง่คิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ

8. บทความครบรอบปี มีเนื้อหาแนวบรรยาย เล่าเรื่อง เกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ พิธีการในเทศกาลหรือวันสำคัญ เช่น วันสำคัญทางศาสนา ทางประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับบุคคล สำคัญ เป็นต้น ที่ประชาชนสนใจเมื่อโอกาสนั้นมาถึงเช่น วันวิสาขบูชา วันคริสต์มาส เป็นต้น

9. บทความให้ความรู้ทั่วไปผู้เขียนจะอธิบายให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ไปที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น มารยาทการเข้าสังคมการแต่งกายให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคลิกภาพเคล็ดลับการครองชีวิตคู่ เป็นต้น

10. บทความเชิงธรรมะ จะอธิบายข้อธรรมะให้ผู้อ่านทุกๆ ไปเข้าใจได้ง่าย หรือให้คติให้แนวทางการดำเนินชีวิต ตามแนวพุทธศาสนาเสนอหนทางแก้ปัญหาตามแนวพุทธปรัชญาปัจจุบันบทความลักษณะนี้มีมากขึ้นเพื่อให้ ผู้อ่านมีแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมที่วิฤตได้อย่างปกติสุขมากขึ้น

11. บทความวิชาการ มีเนื้อหาแสดงข้อเท็จจริงข้อความรู้ทางวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่งในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

โดยเฉพาะผู้เขียนอาจจะเสนอเฉพาะเนื้อหาสาระทางวิชาการหรือเสนอทั้งเนื้อหาสาระข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ก็ได้หรืออาจเสนอผลการวิจัย

ลักษณะของบทความที่ดี

บทความที่ดีควรมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ กล่าวคือเนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีทิศทางของเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกันเพื่อบ่งชี้ประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ
2. มีสารัตถภาพ กล่าวคือผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไรด้วยประโยคใจความสำคัญหรือสาระสำคัญที่โดดเด่นเนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ
3. มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งในด้านการเรียบเรียงถ้อยคำ ข้อความและการจัดลำดับเรื่องทุกประโยคในแต่ละย่อหน้าและทุกย่อหน้าในแต่ละเรื่องต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกันด้วยการใช้คำเชื่อมข้อความได้แก่ คำบุพบท เช่น กับ แต่ แต่ เพื่อ คำสันธาน เช่น และ รวมทั้ง

34

ตลอดจนนอกจากนี้ คำประพันธ์สรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น

4. มีความสมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหาเนื้อความชัดเจนกระชับแจ่ม
อธิบายได้ครอบคลุมความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง
หากเป็นความคิดเห็นต้องมีความสมเหตุสมผลนอกจากนี้ต้องมีความสมบูรณ์ด้านการใช้ภาษาคือ
ต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการเขียน ประเภทของบทความเนื้อหาบทความ และกลุ่มผู้อ่าน
นั่นเอง

แบบฝึกหัดที่ 1

1. บทความ หมายถึง

.....

.....

.....

.....

2. ประเภทของบทความมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. บทบรรณาธิการ หมายถึง

.....

.....

.....

.....

4. ลักษณะบทความที่ดี มีอะไรบ้าง

บทความ

A large, empty rectangular box with rounded corners and a dark red border, intended for writing an article.

นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญ ส่วนขยาย และตั้งชื่อบทความ

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
ส่วนขยาย

ตัวอย่างประกอบได้แก่

.....
.....
.....
ข้อเปรียบเทียบต่างๆ ได้แก่

.....
.....
.....
คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน

ชื่อ

บทความ.....
.....
..

ชื่อ เลขที่ ชั้น

ความรู้เรื่อง นิทาน

ความหมาย

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจ
จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

นิยาย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของนิยายไว้ว่าหมายถึง เรื่อง
ที่เล่าต่อกันมา หมายถึงความไม่แน่นอนหรือไม่ใช่ความจริงทั้งหมด มีการแต่งเติมเสริมต่อบางตอนเรื่องราวนั้น
จะต่างไปจากชีวิตจริง เช่น เกิดเป็น ลูกสัตว์แล้วมาใช้เวทย์มนต์คาถาให้กลายเป็นมนุษย์ได้ในภายหลัง เป็นต้น
จากความหมายของนิทาน นิยาย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามี ความคล้ายคลึงกัน จนบางครั้งแยกกันไม่ออก

 ที่มาของนิทาน

มาจากความต้องการให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง จึงผูกเรื่องขึ้นหรือ นำเรื่องไปผสมผสานกับ เรื่องที่มีอยู่
เดิมมาจากความต้องการอบรมสั่งสอนในแง่ของพุทธศาสนาให้ความรู้ ด้านศีลธรรม เพื่อให้
การอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในกฎระเบียบของสังคม เช่น นิทานธรรมบท นิทาน
อีสป เป็นต้น

มาจากการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย จึงมีการสมมุติเรื่องราวขึ้นมา เพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเภทของนิทาน

ประเภทของนิทานแบ่งออกตามรูปแบบได้ 5 ประเภท คือ

นิทานปรัมปรา (Fairy tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมุติว่าเกิดขึ้นใน
ที่ใดที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น
เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง
สโนว์ไวท์ และซินเดอเรลลา และมักนิยมขึ้นต้นว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง...”

นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ
ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง หรือคตินิยม แต่ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริงๆ
มีสถานที่จริงๆ

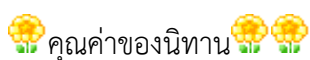
นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา รามสูร ท้าว
มหาสงครามต์

นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบและปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาติต่างๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำ หรือเล่าไม่รู้จบ (Commutative tale) เช่น เรื่องยายกะตา

นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่างๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้ง การแสดงปฏิภาณไหวพริบ

คุณค่าของนิทาน

นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่านิทานในโอกาสต่างๆ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือหลังจากการทำงานหนักมา

นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ ทำให้ผู้ใหญ่และเด็ก หรือแม้แต่ผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ด้วยกัน ก็ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกัน

นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ลักษณะมนุษย์จากตัวละครในนิทาน เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ในชีวิต นิทานที่มีเรื่องนางฟ้า อภินิหารต่างๆ ยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็กๆ ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น มีนิทานเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติ จะให้ข้อคิดแง่ใดแง่หนึ่ง เป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังด้วย

นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลายๆ ด้าน เช่น วิถีชีวิตตลอดจนประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ถ้าผู้ฟังรู้จักสังเกต วิเคราะห์นิทานต่างๆ เหล่านี้ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ข้อความโดยนำตัวอักษรที่อยู่ด้านหลังมาเขียนไว้ด้านหน้าของข้อความที่สัมพันธ์กัน

- 1.....นิทาน
- 2.....ที่มาของนิทาน
- 3.....ประโยชน์ของนิทาน
- 4.....นิทานพื้นบ้าน
- 5.....ซินเดอเรลลา
- 6........เมขลา รามสูร
- 7........นิทานอีสป
- 8........เนื้อเรื่องมีเค้าความจริง
- 9........ความโง่ กลโกง
- 10........สัตว์พูดได้

- ก. นิทานปรัมปรา
- ข. นิทานท้องถิ่น
- ค. นิทานเทพนิยาย
- ง. นิทานเรื่องสัตว์
- จ. นิทานตลกขบขัน
- ฉ. นิทานคติธรรม
- ช. ทำมหาสงคราม
- ซ. เรื่องเล่าในท้องถิ่น
- ณ. สโนว์ไวท์
- ญ. ความสนุกสนาน
- ฎ. เรื่องที่เล่าสืบทอดกันมา

ชื่อ เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านอีสาน เรื่องจำปาสีตัน แล้วตอบคำถาม

นิทานเรื่องสั้นจำปาสีตัน

เมืองจักขินมีความเจริญรุ่งเรืองมาก มีพ่อค้าวานิชไปมาค้าขายเนืองแน่น อยู่ต่อมีพญาฮ้างได้มาจับผู้คนในเมืองกินทุกวัน เจ้าเมืองไม่อาจจะต่อกรกับพญาฮ้างได้ มีผู้วิเศษอาสาต่อกรกับพญาฮ้างก็ถูกจับกินจนหมดสิ้น เจ้าเมืองจึงนำพระธิดาชื่อนางปทุมมา ซ่อนไว้ในกลองยักษ์กลางเมือง พญาฮ้างได้มาจับผู้คนกินจนกลายเป็นเมืองร้าง ประชาชนที่เหลืออยู่ต่างก็หนีไปอยู่เมืองอื่น

ท้าวจุลณี ครองเมืองปัญจานครออกประพาสป่าล่าสัตว์ ได้หลงเข้ามายังเมืองร้าง จึงพาเสนาสำรวจบ้านเมืองพบกลองใบใหญ่อยู่กลางเมือง จึงได้ตีกลองเพื่อจะเป็นสัญญาณให้รู้ว่ามีคนมา ครั้นตีกลองได้ยินเสียงหญิงสาวร้องอยู่ในกลองจึงใช้พระขรรค์ผ่าหนังหน้ากลองพบนางปทุมมาจึงนำออกมาถามไถ่ได้ความว่าพญาฮ้างจะมากินคนเมื่อได้ยินเสียงกลอง พระบิดานำนางมาไว้ในกลองเพราะโทรได้ทำนายว่าจะมีผู้วิเศษมาปราบพญาฮ้างได้ เมื่อพญาฮ้างบินมา ท้าวจุลณีก็ฆ่าตายต่อหน้านางปทุมมา

ท้าวจุลณีจึงรับนางปทุมมาเป็นชายาพากลับเมืองปัญจานคร ท้าวจุลณีมีเมเหสีฝ่ายขวา ก่อนแล้วชื่อว่า นางอัคคี ทั้งสองก็รักใคร่ปรองดองกันดี ครั้งเมื่อนางปทุมมาตั้งครรภ์ ฝันว่าพระอินทร์เอาแก้วมาให้ 4 ดวง โหรทำนายว่าจะได้โอรสมีบุญบารมีมาก นางอัคคีจึงฉ้อเพราะนางไม่มีโอรส แต่กระนั้นก็ตาม นางก็ยังทำดีต่อนางปทุมมาเสมอต้นเสมอปลาย

ครั้นเมื่อนางปทุมมา จะประสูติโอรส นางอัคคีก็ออกอุบายเอาผ้าปิดตาปิดหูนางปทุมมา โดยอ้างว่าเป็นพระราชประเพณีของเมืองปัญจนคร นางก็เอาลูกสุนัขมาเปลี่ยนลูกนางปทุมมา แล้วให้นางทาสีนำกุมารทั้งสี่ไปลอยแพทิ้งน้ำไป เมื่อท้าวจุลนีทราบว่านางปทุมมาคลอดบุตรเป็นสุนัขก็กริ้ว กล่าวหาว่านางสมสู่กับสุนัขจึงขับไล่ไปจากเมือง นางปทุมมาอุ้มลูกสุนัขโดยเข้าใจว่าเป็นลูกของตน ไปอาศัยอยู่กับหญิงม่ายซึ่งเป็นคนใจร้าย ใช้นางทำงานหนักจนซูบผอม กล่าวถึงกุมารทั้งสี่ที่ถูกลอยแพ แพ้ได้ลอยไปติดอยู่ที่ทำนน้ำบ้านตายาย ตายายเห็นเป็นกุมารหน้าตาดี จึงเลี้ยงไว้ด้วยความเอ็นดู ความทราบถึงนางอัคคีว่ากุมารทั้งสี่ยังไม่ตาย จึงให้นางทาสีนำอาหารใส่ยาพิษมาให้กุมาร ตายายกับจากนาเห็นกุมารทั้งสี่นอนตายกอดกันกลม ก็โคกเศร่าสงสาร จึงนำไปเรียงฝังกันทั้ง 4 ศพ กาลเวลาผ่านไปไม่นานก็เกิดเป็นต้นจำปาสีด้น ตายายดีใจที่ยังเห็นหลานทั้งสี่มีชีวิตอยู่จึงหมั่นรดน้ำ พรวนดินต้นจำปาจนงอกงาม นางอัคคีทราบความอีกจึงสั่งให้เสนามาโค่นต้นจำปาน้ำไปทิ้งน้ำ ต้นจำปาลอยน้ำไปติดอยู่หน้าอาศรมของฤๅษี ฤๅษีใช้มัดตัดต้นจำปาเห็นมีเลือดออกจึงรู้ว่าไม่ใช่ต้นจำปาทั่วไป พระฤๅษีจึงต่อนิ้วเพชรให้นิ้วเพชรมีอิทธิฤทธิ์ “ชี้เป็นชี้ตาย ” พระฤๅษีสอนวิชาอาคมต่าง ๆ แก่กุมารทั้งสี่ ตั้งชื่อว่า จำปาทอง จำปาเงิน จำปานิล และคนเล็กชื่อ เจ้านล

พระอินทร์ทราบว่านางปทุมมาได้รับความลำบากมาก จึงปลอมเป็นชีปะขาวเล่าเรื่องให้กุมารทั้งสี่ฟัง กุมารทั้งสี่จึงขอลาพระฤๅษีติดตามมารดา ระหว่างทางเดินเข้าเมืองยักษ์ เจ้านลได้ใช้นิ้วเพชรปราบยักษ์

42

และซุขชีวิตยักษ์จนยักษ์ยกเมืองและธิดาให้ เจ้านลก็ให้พี่ ๆ ได้ครองเมืองได้ พระธิดาเป็นชายาทั้งสามเมืองที่ผ่านมา แต่ก็ได้พำนักอยู่แต่ละเมืองไม่นานก็ลาไปติดตามมารดา พระอินทร์ชีปะขาวมาส่งถึงเมืองปัญจนคร และบอกให้สี่กุมารปลอมตัวเป็นยาจกไปอาศัยอยู่กับยาย เฒ่าเฝ้าสวน และสืบทามารดาและพบว่าป็นทาสีซุบผอม เมื่อทราบที่อยู่ของมารดาแล้วก็แต่งเครื่องทรงกษัตริย์สั่งให้ยายเฒ่าเฝ้าสวนพาไปพบมารดา เมื่อแม่ลูกพบกันและเล่าเรื่องแต่หนหลัง ก็โคกเศร่าอาดูร สี่กุมารให้ทรัพย์สินตอบแทนยายเฒ่าเฝ้าสวนจำนวนมาก และลงโทษหญิงหม้ายใจร้ายที่ทารุณกรรมมารดาอย่างสาสม

เจ้านลยังคิดแค้นนางอัคศิมมาก จึงชวนพ้องค์ที่สามเหาะไปยังปราสาทแล้วเขียนสารถึงบิดาไว้ที่แท่นบรรทม ให้ส่งตัวนางอัคคีและนางทาสีคนสนิทไปลงโทษและบอกความจริงทุกประการ ท้าวจุลนีทราบดังนั้นก็ดีพระทัยที่โอรสทั้งสี่ยังมีชีวิตอยู่ วันรุ่งขึ้นจึงจับนางอัคคีและนางทาสีไปให้สี่กุมารลงโทษ สี่กุมารจึงตัดสินใจให้ลอยแพนางอัคคีและนางทาสีไปในทะเลตามยถากรรม หลังจากนั้นพระองค์ก็นำราชรถไปรับนางปทุมมากลับนคร

สี่กุมารก็พาพระมารดาเข้าเมืองพร้อมกับท้าวจุลนีและให้ไปรับตายายที่เลี้ยงดูตนมาอยู่ในวัง ส่วนพี่ทั้งสามก็ลาไปปกครองบ้านเมืองกับพระชายาส่วนเจ้านลก็ครองเมืองปัญจนครแทนบิดาสืบไป

ใคร :

ทำอะไร :

เพราะเหตุใด:

ผลเป็นอย่างไร :

.....

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ เลขที่ ชั้น

แบบทดสอบหลังเรียน การอ่านจับใจความสำคัญ

.....

1. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ
 - ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
 - ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
 - ค. แดงอ่านเรื่องลูกชานาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปูทำนา
 - ง. อุได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท
2. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
 - ก. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง

- ข. หน้อยชอบทำอาหารและขนมอบ เช่น คูกี้ เค้ก
- ค. หนูชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
- ง. ยาดาได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่าทวด

ก. กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กล้วยปลูกง่าย ดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาปลูกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

3. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย
- ข. กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มาก
- ค. กล้วยสามารถกินได้ทุกโรงเรียน
- ง. กล้วยเป็นพืชที่ใช้เลี้ยงสัตว์ได้

ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาตลก

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีขายาว
- ข. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีหน้าตาตลก
- ค. ยีราฟเป็นสัตว์ที่กินใบไม้เป็นอาหาร
- ง. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า

ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพ่นไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กันบ้างก็อยู่กับที่ บ้างก็เคลื่อนที่มีสีสันทสวยงาม บ้างก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

5. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
- ก. ดอกไม้ไฟคือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ
- ข. ดอกไม้ไฟทำด้วยกระดาษไม้หรือไม้ไผ่
- ค. ประเพณีจุดดอกไม้ไฟมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย
- ง. ดอกไม้ไฟเมื่อจุดแล้วจะมีเสียงดังมาก
6. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของเรื่องสั้น
- ก. เป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบเฉพาะ
- ข. เป็นบันเทิงคดีร้อยกรอง
- ค. เป็นงานเขียนที่มีขนาด 1,000-10,000 คำ
- ง. มีการกำหนดความยาวของเรื่องเอาไว้
7. ลักษณะของเรื่องสั้น มีกี่ข้อ

ก. 4 ข. 5 ค. 6 ง. 7

8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น
- ก. เป็นเรื่องที่เป็นความจริงโดยแท้
- ข. เป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการและสมจริง
- ค. มีต้นบทเพียงเดียวและสร้างความประทับใจอันหนึ่งอันเดียวแก่ผู้อ่าน
- ง. มีความยาวระหว่าง 2,000-12,000 คำ
9. เรื่องสั้นมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่าอย่างไร
- ก. Theme
- ข. Short story
- ค. Dramatic
- ง. Anecdote

10. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของเรื่องสั้น

- ก. แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร
- ข. บทละคร ฉาก โครงเรื่อง
- ค. แก่นเรื่อง บทสนทนา บทพรรณนา
- ง. ฉาก บทสนทนา โครงเรื่อง

11. ข้อใดคือความหมายของสารคดี

- ก. งานเขียนที่ต่างจากจินตนาการแต่สมจริง
- ข. งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง
- ค. มีความยาวระหว่าง 2,000-12,000 คำ
- ง. มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว

12. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของสารคดี

- ก. ให้ความรู้ อาจเป็นความรู้เฉพาะสาขาวิชา
- ข. ให้ความเพลิดเพลิน
- ค. เพื่อแสดงความคิดเห็น
- ง. เสนอเรื่องราวที่จินตนาการขึ้น

13. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสารคดี

- ก. เนื้อเรื่องมีสารประโยชน์
- ข. เนื้อเรื่องไม่จำกัดว่าเป็นเรื่องใด
- ค. เนื้อเรื่องเป็นความจริงโดยแท้
- ง. การใช้สำนวนภาษาสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

14. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของสารคดี

- ก. สารคดีวิชาการ
- ข. สารคดีชีวิตจริง
- ค. สารคดีทั่วไป
- ง. สารคดีชีวประวัติ

15. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของสารคดี

- ก. คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
- ข. โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป
- ค. แก่นเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป
- ง. คำนำ โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง สรุป

16. ข้อใดเป็นความหมายของบทความ

- ก. เรื่องที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
- ข. เรื่องที่ให้สาระ ข้อเท็จจริง ความรู้

- 46

ก. บทบรรณาธิการ
ข. บทความสัมภาษณ์
ค. บทความชีวิตจริง
ง. บทความวิจารณ์

ก. มีเอกภาพ ข. มีบทสนทนา ค. มีสารัตถะ ง. มีความสมบูรณ์

- ก. เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
- ข. มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- ค. มีสาระสำคัญที่โดดเด่น
- ง. มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา

ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4

- ก. เหตุการณ์คนในสังคม ให้กำลังใจ ความสามารถ
- ข. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต
- ค. เป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัย
- ง. เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม

ก. 2 ข. 3 ค. 4 ง. 5

23. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของข่าว

- ก. พาดหัวข่าว คำนำ เนื้อข่าว
- ข. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม
- ค. คำนำ เนื้อข่าว ส่วนเชื่อม
- ง. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม เนื้อข่าว

47

24. ข้อใดคือความหมายของการ พาดหัวข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

25. ข้อใดคือความหมายของเนื้อข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

“ชาวสวนมีลูกมากคนหนึ่ง เมื่อเจ็บใกล้จะตายใครจะสอนลูกให้รู้จักบำรุงสวน ครั้นจะสอนจริงๆ ก็เกรงว่าลูกจะไม่ทำจึงคิดสอนในทางอ้อม บอกกับลูกว่า สมบัติของพ่อฝังไว้ในสวนให้เจ้าไปขุดเอาเองเถิด แล้วชาวสวนก็ตายไป พวกลูกๆ อยากรู้สมบัติของพ่อ จึงพากันไปขุดหาตุ๋นจนทั่วสวนก็ไม่พบ พอสิ้นปีนั้นต้นไม้ในสวนเมื่อได้รับการพรวนดินก็งอกงามออกผลดก ลูกของชาวสวนได้เก็บเอาไปขายได้เงินมากกว่าปีก่อนๆ”

26. เรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

- ก. นิทานขบขัน ข. นิทานเทพนิยาย
- ค. นิทานสุภาษิต ง. นิทานปรัมปรา

27.ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร

ก. ชาวสวนเจ้าปัญญา ข. ชาวสวนกับลูก

ค. ชาวสวนลูกมาก ง. สมบัติชาวสวน

28.ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี่คืออะไร

ก. ควรสอนคนโลกโดยทางอ้อม

ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม

ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ

ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

48

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะขึ้นชมและภาคภูมิใจในเขอันสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยววดใครต่อใครว่า มันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท้าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียด ไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายต่างวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาว์วัลย์ ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือบตาย แต่เท้าที่เฝ้าเกลียดของมันกลับทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

ค. กิ่งไม้ ง. เครือไม้

30.จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

ก. วานรได้แก้ว ข. ผักชีโรยหน้า

ค. เส้นผมบังภูเข ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

เฉลยแบบฝึกทักษะ

ชุดแบบฝึกที่ 1

แบบฝึกหัดที่ 2

“สาเหตุของการนอนไม่หลับโดยมากไม่ใช่โรควัยไข้เจ็บ แต่เป็น เพราะฟุ้งซ่าน
และความเคยชิน”

1. ประโยคนี้อ้างถึงเรื่องใด
2. นักเรียนคิดว่าคำว่า “ฟุ้งซ่าน” หมายความว่าอะไร
3. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของการนอนไม่หลับเพราะเหตุใด
4. คำว่า “โรควัยไข้เจ็บ” หมายถึงอะไร
5. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของประโยคนี้อย่างละเอียด

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 2

เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

51

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ

1. ข่าวหมายถึง

รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจอันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

2. คุณลักษณะของข่าวมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

- ความน่าสนใจของข่าวยิ่งมีมากเท่าใด คุณค่าข่าวยิ่งมีสูงมากเท่านั้น
- ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสาร หมายความว่า ข่าวต้องเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในวงกว้าง
- เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริง หมายความว่า ข่าวต้องมาจากเหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่สามารถนำมาเสนอเป็นข่าวได้ทั้งหมด ต้องดูประเด็นที่น่าสนใจมานำเสนอเท่านั้น

3. ความแปลกประหลาด หมายถึง

เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยในการเสนอข่าว เพราะถูกปิดกั้นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จึงมักใช้ความแปลกประหลาดมาเสนอเป็นข่าว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ตึงเครียดให้ผ่อนคลายลงได้ชั่วระยะหนึ่ง

4. ความเปลี่ยนแปลง หมายถึง

สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ความแตกต่างของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์
2. ประเภทของหนังสือพิมพ์
3. เนื้อหาของหนังสือพิมพ์
4. ทักษะคติของเจ้าของและกองบรรณาธิการ
5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์
6. โฆษณา

ให้นักเรียนอ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากข่าวที่กำหนด

‘อาสาพาน้องเที่ยว’ เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ สู่อากาศของเด็กไทย

กลุ่มบริษัทสามารถได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบาย “สร้างคนคุณภาพ สร้างสังคมคุณธรรม” หนึ่งในกิจกรรมนั้นคือโครงการอาสาพาน้องเที่ยวของ “ชมรมดีคลับ” ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มพนักงานและผู้บริหารชาวสามารถ ที่มีจิตอาสาและพร้อมที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันสำหรับกิจกรรมในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่พาน้องๆจากมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กไปทัศนศึกษาที่มิวเซียมสยาม ทำให้เด็กๆเกิดความรู้ความเข้าใจในแง่ของประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิ สู່สยามประเทศ และปิดท้ายความสนุก ด้วยการนำเด็กๆ มาเที่ยวยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่อยู่คู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่ รัชการที่ 1 ซึ่งเด็กๆได้ชมความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างที่ยิ่งใหญ่อลังการของวัดแห่งนี้นับเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทางกลุ่มบริษัทสามารถ มุ่งมั่นตั้งใจที่จะมอบสิ่งดีๆให้แก่เด็กๆผู้ขาดโอกาส เพื่อมุ่งหวังให้เด็กเหล่านี้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้รุดหน้าได้อย่างมั่นคงต่อไป

อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 3

แบบฝึกหัดที่1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของเรื่องสั้นมาพอสังเขป

มักมีเหตุการณ์หลักเพียงเหตุการณ์เดียว โครงเรื่องเดียว ฉากเดียว จำนวนตัวละครเพียงไม่กี่ตัว และมีระยะเวลาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องไม่นานนัก

2. ลักษณะของเรื่องสั้น มีกี่ข้อ อะไรบ้าง

1. มีความยาว ระหว่าง 2,000 ถึง 12,000 คำ
2. มีต้นบท(Theme) บทเดียวและสร้างความประทับใจอันหนึ่งอันเดียวกันแก่ผู้อ่าน
เช่นให้ผู้อ่านได้รับความประทับใจในเรื่องความหึงของสามี ความดุเดือดของลิงกัดกัน
ความเสียสละครั้งหนึ่งของหญิงโสเภณีคนหนึ่ง เป็นต้น
3. เป็นเรื่องเกิดจากจินตนาการและสมจริง (แต่ทว่ายังไม่เป็นเรื่องจริงโดยแท้)
4. เป็นเรื่องเสนออย่างเทียมละคร(dramatic) และมีใช้เรื่องเล่าแบบ narration หรือไม่ใช่เป็นอย่างที่เรียกว่า
ภาษาอังกฤษว่า anecdote คำว่า dramatic แปลว่า acting out
ซึ่งหมายถึงการบอกเล่าเรื่องหนึ่งเรื่องใดด้วยการกระทำหรืออากัปกิริยาของตัวละคร
5. ถ้าจะเทียบกับวิชาภาษาศาสตร์นั้นถ้าเราต้องการจะเรียนเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของท่อน้ำ เซลล์
เปลือกของกิ่งไม้กิ่งหนึ่ง เราก็จะฉีกกิ่งไม้มาแฉกหนึ่งแล้วก็เอามาส่องกล้องดู รัสนิยาย*
หนึ่งเรื่องก็มีสภาพคล้ายคลึงกับแฉกหนึ่งของกิ่งไม้กิ่งหนึ่งนั้น
6. เพื่อให้ได้ใจความในข้อ 5 ชัดเจนขึ้น อาจกล่าวเพิ่มเติมได้ว่ารัสนิยาย
ไม่ใช่บทประพันธ์ที่เล่าเหตุการณ์ในทำนอง ถ่ายทอดเรื่องต่อเรื่อง เหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ ต่อเนื่องกันไป

3. องค์ประกอบของเรื่องสั้น มีอะไรบ้าง

องค์ประกอบของเรื่องสั้น มีอยู่ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. แก่นเรื่อง เป็นจุดสำคัญของเรื่องที่คุณเขียนต้องการสื่อ ซึ่งมีเพียงแก่นเดียว
2. โครงเรื่อง ต้องมีการวางโครงเรื่องที่ดี น่าสนใจ มีการผูกและคลายปม
3. ตัวละคร เรื่องสั้นจะมีตัวละครน้อย มีเพียง 2-3 ตัวเท่านั้น
4. บทสนทนา สำคัญต่อเรื่องมาก เพราะทำให้เรื่องดำเนินไปได้
5. ฉากสถานที่เกิดเหตุการณ์ คือเวลา สภาพแวดล้อม มักจะมีเพียงฉากเดียว
6. บรรยายภาพ เป็นอารมณ์ของตัวละคร ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามและเข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น

54

4. คำว่า **theme** หมายความว่าอย่างไร

ต้นบท(Theme) บทเดียวและสร้างความประทับใจอันหนึ่งอันเดียวกันแก่ผู้อ่าน
เช่นให้ผู้อ่านได้รับความประทับใจในเรื่องความหึงของสามี ความดุเดือดของลิงกัดกัน
ความเสียสละครั้งหนึ่งของหญิงโสเภณีคนหนึ่ง เป็นต้น

5. จงยกตัวอย่างเรื่องสั้นที่นักเรียนเคยอ่านหรือรู้จักมาอย่างน้อย 5 เรื่อง

อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดที่ 2

พลตรีหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช

ใคร/อะไร : นายแคว่น

ทำอะไร : เป็นดารารายยนตร์ เดิมรับจ้างเล่นยี่เกลูกบท

ที่ไหน : วัด

เพราะอะไร : หน้าตาไม่เหมาะสมที่จะเป็นพระเอก

อย่างไร : มักได้รับบทเป็นตัวร้าย ตัวโจรหรือตัวร้าย

ใจความสำคัญ : นายแคว่นเป็นดารารายยนตร์ที่มีชื่อเสียง เริ่มอาชีพรับจ้างเล่นยี่เกลูกบทตามวัด และมักได้รับแต่บทร้าย ๆ ทั้งที่นิสัยใจคอของเขาไม่ได้เป็นเช่นนั้น ตรงกันข้ามแคว่นเป็นคนนิสัยดีไม่ชอบจะไปมีเรื่องมีราวกับใคร

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 4

แบบฝึกหัดที่ 2

สารคดี เรื่องบ้านเรือนไทย

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านสารคดี “ลักษณะเรือนไทยในแต่ละภาคคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร” แล้วจดบันทึกข้อความที่สำคัญอย่างย่อตามความเข้าใจของนักเรียน

(เรือนไทยแต่ละภาคมีความแตกต่างและคล้ายคลึงกัน โดยแบ่งเป็นภาคกลางมีลักษณะแบบแผนของแต่ละหลังที่แน่นอนและคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 100 - 150 ปีมาแล้วลักษณะหลังคาทรงมนิลาสูงมีบันลุ่มกันลาดและใต้ถุนสูงภาคเหนือเป็นเรือนยกใต้ถุนสูงคล้ายเรือนไทยภาคกลางแต่มีลักษณะเฉพาะทางรูปทรงหลังคาและสัดส่วนของเรือนเตี้ยกลุ่มมากกว่าเจาะช่องหน้าต่างแคบๆ เล็กๆ กันลมหนาวการจัดกลุ่มอาคารและการวางแผนห้องต่างๆ มีความสมดุลแบบสองข้างไม่เหมือนกันและเชื่อมต่อเรือนเหล่านั้นด้วยชานอย่างหลวมๆ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบแบบลูกคลื่นพื้นดินเป็นดินปนทรายน้ำซึมได้ง่าย)

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 5

แบบฝึกหัดที่ 1

1. บทความ หมายถึง

เป็นความเรียงประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์หลายลักษณะ เช่น เพื่อแสดงความรู้เสนอข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต วิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ โดยต้องเขียนอย่างมีหลักฐาน มีเหตุผลน่าเชื่อถือ หากมีข้อเสนอแนะใดๆ ต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์

2. ประเภทของบทความมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

บทความจะแบ่งได้เป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. บทบรรณาธิการ
2. บทความสัมภาษณ์
3. บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป มีเนื้อหาหลายลักษณะ
4. บทความวิเคราะห์
5. บทความวิจารณ์
6. บทความสารคดีท่องเที่ยว
7. บทความกึ่งชีวประวัติ
8. บทความครบรอบปี

4. ลักษณะบทความที่ดี มีอะไรบ้าง

บทความที่ดีควรมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ กล่าวคือเนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีทิศทางของเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกันเพื่อมุ่งสู่ประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ
2. มีสารัตถภาพ กล่าวคือผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไร ด้วยประโยคใจความสำคัญหรือสาระสำคัญที่โดดเด่นเนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ
3. มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งในด้านการเรียบเรียงถ้อยคำ ข้อความและการจัดลำดับเรื่องทุกประโยคในแต่ละย่อหน้าและทุกย่อหน้าในแต่ละเรื่องต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกันด้วยการใช้คำเชื่อมข้อความได้แก่ คำบุพบท เช่น กับ แต่ เพื่อ คำสันธาน เช่น และ รวมทั้งตลอดจนนอกจากนี้ คำประพันธสรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น
4. มีความสมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหาเนื้อความชัดเจนกระชับแจ่ม
อธิบายได้ครอบคลุมความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง
หากเป็นความคิดเห็นต้องมีความสมเหตุสมผลนอกจากนี้ต้องมีความสมบูรณ์ด้านการใช้ภาษาคือ
ต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการเขียน ประเภทของบทความเนื้อหาบทความ และกลุ่มผู้อ่าน
นั่นเอง

5. สารัตถภาพ หมายถึง

ผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไรด้วยประโยคใจความสำคัญหรือสาระสำคัญที่โดดเด่นเนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ

นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญ ส่วนขยาย และตั้งชื่อบทความ

ใจความสำคัญ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คนในท้องถิ่นจะต้องร่วมมือกัน และต้องมีสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ส่วนขยาย

ตัวอย่างประกอบได้แก่ เกาะเกร็ดที่มีวัฒนธรรมที่ชัดเจนอย่างเช่น การทำหม้อ ปั้นดินเผาที่ทำต่อจากชุมชนสามโคก

ข้อเปรียบเทียบต่างๆ ได้แก่ หลังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว คนเข้าไปเยอะแยะมากมาย กำลังจะกลายเป็นจตุจักรไปแล้ว

คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน เกาะเกร็ด แยกกันเป็นชุมชนไป ต่างมองผลประโยชน์ของตัวเอง ถ้ามีการรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็สามารถจะจัดการแบ่งปันรายได้กันได้

ชื่อบทความ ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้สอน ตัวอย่างของชื่อเรื่อง เช่น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ชุมชนกับการท่องเที่ยว

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 6

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ข้อความโดยนำตัวอักษรที่อยู่ด้านหลังมาเขียนไว้ด้านหน้าของข้อความที่สัมพันธ์กัน

1. ฎ นิทาน
2. ฎ ที่มาของนิทาน
3. ญ ประโยชน์ของนิทาน
4. ข นิทานพื้นบ้าน
5. ก ชินเดอเรลลา
6. ค เมขลา รามสูร
7. ฉ นิทานอีสป
8. ข เนื้อเรื่องมีเค้าความจริง
9. จ ความโง่ กลโกง
10. ง สัตว์พูดได้

แบบฝึกหัดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านอีสาน เรื่องจำปาสีต้น แล้วตอบคำถาม

ใคร : นางอัคคี

ทำอะไร : นางอัคคีแอบเปลี่ยนพระราชโอรสทั้ง 4 โดยเอาสุนัขมาแทนที่ นางปทุมมาจึงถูกขับไล่ออกจากพระราชวัง

เพราะเหตุใด : นางอัคคีเกิดความอิจฉาริษยานางปทุมมาที่พระนางมีพระโอรส 4 พระองค์ แต่นางอัคคีไม่สามารถมีพระโอรสได้ จึงกลั่นแกล้งนางปทุมมา

ผลเป็นอย่างไร : ท้าวจูลนิทราบเรื่องนั้นก็ดีพระทัยที่โอรสทั้งสี่ยังมีชีวิตอยู่ จึงจับนางอัคคีและนางทาสีไปให้สีกุมารลงโทษ สีกุมารจึงตัดสินใจให้ลอยแพนางอัคคีและนางทาสีไปในทะเลตามยถากรรม

สรุปใจความสำคัญ

นางอัคคีเกิดความอิจฉาริษยานางปทุมมา ที่พระนางมีโอรส 4 พระองค์ แต่นางอัคคีไม่สามารถมี
 พระโอรสได้ จึงกลั่นแกล้งนางปทุมมา นางอัคคีแอบเปลี่ยนพระราชโอรสทั้ง 4 โดยเอาสุนัขมาแทนที่ นางปทุม
 มาจึงถูกขับไล่ออกจากพระราชวังทำวจุณีทราบความจริงจึงสั่งให้ลงโทษนางอัคคีโดยนำไปลอยแพตาม
 ยถากรรม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน

1. ข	21. ข
2. ง	22. ข
3. ค	23. ข
4. ก	24. ก
5. ก	25. ข
6. ข	26. ค
7. ค	27. ง
8. ก	28. ค
9. ข	29. ง

10.ค

30.ก

11.ก

12.ง

13.ค

14.ข

15.ก

16.ค

17.ค

18.ข

19.ก

20. ง

65

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข. วิธีปฏิบัติเพื่อช่วยคลายเครียดในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รสพ, 2543.

เกรียงศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย, 2546.

สมศักดิ์อัมพรวิสิทธิ์โสภณและธัญลักษณ์จ้อยเรือง. วิวิธภาษาวรรณคดีวิจัษ์ม.๓. กรุงเทพฯ : ภูมิ
บัณฑิตการพิมพ์, 2554.

สุวิทย์มูลคาและอรทัยมูลคา. 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2547.

แววมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์. 2538.

เสนีย์ วิลาวรรณ. ท 204 ภาษาไทยสมบูรณ์แบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช. 2543.

ธารทิพย์แก้วเหลี่ยม. (2553). วิธีการอ่านแบบ SQ๔R.

